

UNIVERSITETI I PRISHTINËS “HASAN PRISHTINA”

FAKULTETI I EDUKATËS FIZIK DHE I SPORTIT

PUNIMI I DIPLOMËS MASTER

**NIVELI I ZHVILLIMIT TË DISA PARAMETRAVE LËVIZOR MOTORIK
TE NXËNËSIT E MOSHËS 15 DHE 16 VJEÇ**

Mentori:

Prof. Dr. Hasim Rushiti

Kandidati:

Valon Sylejmani

Prishtinë, 2021

PËRMBAJTJA

1.HYRJE.....	3
2. HULUMTIMET E DERITANISHME	9
3. QËLLIMI I HULUMTIMIT	13
4.HIPOTEZAT.....	14
5.METODAT E HULUMTIMIT.....	15
5.1 MOSTRA E TË HULUMTUARVE.....	15
5.2 MOSTRA E VARIABLVE	16
5.3 TEKNIKA E MATJEVE	17
5.3.1 Përshkrimi i teknikës së matjeve të testeve motorike bazike.....	17
5.4 METODAT E PËRPUNIMIT TË REZULTATEVE	27
6. INTERPRETIMI I REZULTATEVE DHE DISKUSUTIMI.....	28
6.1. ANALIZA DESKRIPTIVE E NDREYSHOREVE MOTORIKE BAZIKE.....	28
6.1.1 Analiza deskriptive e ndryshoreve motorike bazike te nxënësit e moshës 15 vjeçe	28
6.1.2 Analiza deskriptive e ndryshoreve motorike bazike te nxënësit e moshës 16 vjeçe	33
6.2 MATRICA E INTERKORELACIONIT	38
6.2.1 Korelacioni ndërmjet ndryshoreve motorike bazike te nxënësit e moshës 15 vjeçare	38
6.2.2 Korelacioni ndërmjet ndryshoreve motorike bazike te nxënësit e moshës 16 vjeçare	39
6.3 ANALIZA E DALLIMEVE.....	40
6.4.1 Dallimi në mes nxënësve të moshës 15 vjeçare dhe nxënësve të moshës 16 vjeçare në mesataret aritmetikore te disa ndryshore motorike bazike	40
6.5. VËRTETIMI I HIPOTEZAVE.....	46
7. PËRFUNDIMI	47
8. VLERA TEORIKE DHE PRAKTIKE E PUNIMIT	49
9. LITERATURA	50

1.HYRJE

Shkathësitë motorike janë aftësi që marrin pjesë në zgjidhjen e detyrave motorike. Aftësia motorike është aftësia për të kryer siç duhet dhe në mënyrë efektive lëvizjet, ose për të mbajtur me dëshirë pozicionin e dëshiruar nën ndikimin e disa forcave dhe faktorëve të jashtëm.

Në dekadat e fundit, aftësitë motorike kanë qenë një nga temat më të zakonshme të studimit në fushën e kulturës fizike. Shkalla e zhvillimit të aftësive motorike të nxënësve përcakton ndjeshëm rritjen dhe zhvillimin e duhur të tyre. Fatkeqësisht, në dy dekadat e fundit kemi qenë dëshmitarë të një tendence në rritje për të zvogëluar aktivitetin fizik të fëmijëve, gjë që po ndodh jo vetëm në vendin tonë, por edhe në vendet fqinje (Šiljeg, Zečić, Mrgan dhe Kević, 2008; Strel, Bizjak, Starc dhe Kovač, 2009), si dhe në vendet e zhvilluara të botës (Janz, Dawżon & Mahoney, 2000; Tomkinson, Olds & Gulbin, 2003; Wedderkopp, Froberg, Hansen & Andersen, 2004).

Rezultatet e disa hulumtimeve kanë treguar se statusi socio-ekonomik i të anketuarve ndikon në nivelin e aftësive të tyre motorike (kryesisht koordinimin), të cilat autorët i lidhin me mundësi më të mira për aktivitete sportive të të anketuarve në zona më të mëdha (Mikalački, Hošek-Momirović dhe Bala, 2006 ; Matić dhe Jaksic, 2007). Rezultatet e këtij studimi bazohen në statusin e socio-ekonomisë dhe nivelin e mbikëqyrjes dhe aftësive motorike (koordinimi kritik), autori dhe udhëheqësi i botës në botën e aktiviteteve sportive në studim., Hošek-Momirović dhe Bala, 2006; Matić dhe Jaksić, 2007).

Ndryshimet në aftësitë motorike ndodhin në kushte të caktuara socio-ekonomike, të cilat janë karakteristike për mjedisin e një individi ose një grupi njerëzish dhe që përbëjnë një sërë faktorësh kulturorë, materialë, urbanë dhe të tjerë. Standardi shoqëror, niveli kulturor i mjedisit, vendi dhe roli i edukimit fizik në të, statusi social i prindërve, statusi shoqëror i nxënësve, janë vetëm disa nga faktorët e mjedisit shoqëror që indirekt mund të ndikojnë në zhvillimin e aftësive motorike të popullatës dhe shkallën e angazhimit në aktivitete sportive (Gadžić dhe Vucković, 2009; Matić, Kuljić dhe Maksimović, 2010). Supozimi fillestar i hulumtimit është që nxënësit me status të ndryshëm qëndrimi kanë nivele të ndryshme të aftësive motorike. Është interesante që në vendin tonë nuk ka pasur ndonjë hulumtim mbi aftësitë motorike të studentëve nga aspekti i statusit të qëndrimit të ndryshëm, ndërsa vitet e fundit disa autorë të huaj janë marrë me këtë çështje (Loucaides, Chedzoy, & Bennett, 2004; Eiben, Barabás, & Németh, 2005; Badrić dhe Petračić, 2007; Bathrellou et al., 2007; Petrić, 2009; Tinazci & Emiroğlu, 2010).

Termi "zhvillim motorik" përcaktohet si lidhshmëri e zhvillimit të lëvizjes me moshën (Aaltonen et al., 2015). Zhvillimi i lëvizjes përfshin dinamikën e rritjes, maturimit (pjekurin) dhe përshtatjen e sistemit kinetik të cilat ndodhin në të gjithë sistemin trupor. Zhvillimi motorik përfshin përvetësimin dhe përmirësimin e modeleve themelore të lëvizjes të cilat shpesh përshkruhen si aftësi themelore motorike. Këto modele themelore janë të integruara në aftësitë motorike më të specializuara dhe komplekse. Për shembull, vrapimi dhe arritja njëkohësisht e topit të hedhur përfshin të tre kategoritë e modeleve themelore të lëvizjes dhe i promovon ato në aftësi më të specializuara që janë karakteristike për shumë lojëra dhe sporte (Dodig, 1998). Shkathtësitë motorike mund të shpjegohen si rezultat i një procesi dhe rezultati përfundimtar i lëvizjes së përshtatshme. Prosesi i referohet teknikës së kryerjes së një lëvizje të caktuar për sa i përket përbërësve të tij (rrotullimi i kërdhokullave, veprimi i krahut dhe veprimi i këmbës) dhe elementëve të veçantë mekanikë (këndi i ngritjes në kërcim, gjatësia e levës dhe këndi në nyje të caktuar të trupit). Rezultati, nga ana tjetër, i referohet rezultati i aktit, p.sh. distancën që kërcëu fëmija, kohën e nevojshme për një aktivitet dhe masa të tjera të ngjashme në fund të aktivitetit motorik.

Procesi dhe rezultati i ekzekutimit së lëvizjes motorike janë të ndërlidhura pozitivisht. Njerëzit të cilët arrijnë rezultate të mira zakonisht tregojnë njohuri të lakmueshme gjatë procesit të shkathtësive motorike dhe anasjelltas. Po kështu, edhe procesi dhe rrezultati i shkathtësive motorike mund të përmirësohen përmes rritjes individuale dhe zhvillimit dhe përmes ushtrimeve dhe udhëzimeve (Malina, Bouchard, & Bar-Or, 2004). Faktorë që nuk lidhen me rritjen, por mund të kontribuojnë në ndryshimet në performancën motorike janë motivimi, aftësia për të mësuar, aktiviteti fizik gjatë kohës së lirë dhe mjedisi kulturor. Motivimi luan një rol të rëndësishëm në kryerjen e lëvizjes motorike. Një proces i mirë motorik, sipas autorëve të përmendur, me një nivel të ulët motivimi do të sjellë një rezultat të ulët përfundimtar, ndërsa në kushtet e motivimit të shtuar një proces i ulët motorik mund të përfundojë me një rezultat të mirë motorik përfundimtar.

Dodig (1998) definon aftësitë motorike si një grup dimensionesh natyrore dhe të fituara me të cilat kryhen disa aktivitete fizike. Kushtet natyrore formon struktura anatomike e trupit të njeriut ku theksi vihet në sistemin nervor dhe një numër mënyrash të përshtatshme trashëgimore (të pa mësuara) mënytës së reagimit fiziologjik dhe instiktit. Kushtet e fituara i referohen fitimit të përvojës në kontakt me mjedisin dhe natyrën, dhe në këtë mënyrë ne trajnohem për forma të

reja dhe më komplekse të aktiviteteve, të cilat më saktësisht do të nënkuptojnë se ne fitojmë aftësi të caktuara motorike.

Shkathtësitë motorike që janë zhvilluar veçanërisht në fëmijërinë e mesme janë fleksibiliteti, ekuilibri dhe koordinimi (Dodig, 1998). Malina, Bouchard dhe Bar-Or (2004) deklarojnë se aftësi motorike të fituara gjatë fëmijërisë është një detyrë e rëndësishme zhvillimore për çdo fëmijë që gjatë zhvillimit motorik fëmija fiton modele dhe aftësi lëvizore. Modeli motorik i lëvizjes, sipas fjalëve të autorëve, është një lëvizje themelore që përfshihet në kryerjen e një detyre të veçantë.

Zhvillimi i aftësive motorike është një proces që përfshin ndërveprimin e disa faktorëve; maturimi neuromuskular që ka një përbërës gjenetik të rëndësishëm të rritjes së një fëmije siç janë madhësia e trupit, përmasat e trupit dhe përbërja, rritja dhe shkalla e maturimit, dhe efektet e përvojave të mëparshme motorike duke përfshirë përvojat para lindjes dhe përvojat e reja motorike si të tilla. Siç deklarojnë autorët, të gjithë këta faktorë ndodhin në kontekstin e mjedisit në të cilin rritet një fëmijë. Lëvizja si një kontekst i modeleve dhe aftësive ndryshon në shkallën e saj, kështu që shumë fëmijë mund të ekzekutojnë modelet themelore të lëvizjes në një kërcim, por niveli i tyre i njohurive mund të ndryshojë shumë.

Ndryshe nga modelet e lëvizjes, të cilat janë një koncept i përgjithshëm, aftësia e lëvizjes si një koncept i specializuar thekson saktësinë dhe kosto-efektivitetin e performancës. Sipas Malina, Bouchard dhe Bar-Or (2004) një numër aftësish themelore motorike që zhvillojnë fëmijët gjatë periudhës parashkollore. Lëvizjet si ecja, vrapimi, kërcimi, hedhja, zhvillohen në mënyrë optimale në shumicën e fëmijëve të moshës gjashtë deri në shtatë vjeç, ndërsa periudha midis vitit të pestë dhe të tetë të jetës është një periudhë kalimtare në zhvillimin e forcës dhe performancës motorike. Në këtë periudhë, fëmijët, sipas autorit, tregojnë progres të konsiderueshëm në kryerjen e aftësive motorike siç është shpejtësia e vrapimit dhe kryerja e testit "shuttle run" dhe aftësi të tilla si vrapimi, kërcimi, hedhja dhe aftësitë e forces motorike nga mosha pesë vjeç dhe gjatë gjithë fëmijërisë gradualisht dhe vazhdimisht përmirësohen. Vetëm në një moshë disi më të vonë që modelet themelore të lëvizjes u integrohen në aftësitë motorike më komplekse që janë thelbësore për sportin dhe për të luajtur. Në vajzat, nga gjashtë deri në katërbëdhjetë vjeç, zhvillimi i aktiviteteve motorike të tilla si kërcimi së gjati, kërcimi së larti, "shuttle run-a" dhe sprintit zhvillohen, e ndjekur nga një rritje ose ulje e performancës së aktiviteteve të caktuara (Malina, Bouchard dhe Bar-Or, 2004)

Në nivelin e tashëm të njohjes së shkencës në këtë hapësirë vërehet, se dimensionet motorike në shumë hulumtime lajmërohen në mënyra të caktuara me detyra të ndryshme. Me aplikimin e analizës faktoriale zbulohen gjithnjë e më shumë faktorë të cilët vërtetojnë ekzistimin e shumë faktorëve motorik siç janë: të forcës, të shpejtësisë, të koordinacionit, të fleksibilitetit dhe të tjerë, e që ka sjellë deri te pyetja se sa dimensionet motorike objektivisht ekzistojnë dhe çfarë është raporti ndërmjet tyre.

Në bazë të hulumtimeve të cilat kanë pasur karakter taksonom në strukturën e hapësirës motorike (faktor të rendit të parë) janë definuar faktorë të tipit aksional, e që faktori i trashëgimisë merr pjesë në masë të caktuar si: (te forca me 50%, te shpejtësia me 95%, te qëndrueshmëria me 50%, te fleksibiliteti me 50%, te drejtpeshimi me 80%, te kordinacioni me 80% dhe te preciziteti me 80%) dhe faktorë të tipit tipologjik (forca e matur me dinamometër, forca eksplozive 80%, forca repetitive e duarve dhe e kraharorit, forca repetitive e këmbëve, forca repetitive e trupit, forca statike e duarve dhe e kraharorit, forca statike e këmbëve, forca statike e trupit, të vërejturit preciz, gjuajtja precize, drejtpeshimi me sy të mbyllur, drejtpeshimi me sy të hapur, fleksibiliteti, shpejtësia e lëvizjeve të thjeshta, shpejtësia e frekvencionit, shpejtësia e të mësuarit të detyrave të reja motorike, koordinimi në ritëm, agjiliteti, riorganizimi stereotip i lëvizjeve, shpejtësia e ekzekutimit të detyrave komplekse motorike, koordinimi i tërë trupit, koordinimi i duarve, koordinimi i këmbëve).

Hulumtimet e më vonshme të cilat janë bazuar në modelet e funksionimit të sistemit nervor qendror gjatë ekzekutimit të detyrave motorike kanë treguar, se faktorët që paraqesin modelin taksonom, mund ta paraqesin modelin kryesor hierarkik funksional i cili paraqet këto mekanizma të rendit të dytë:

- Mekanizmi për strukturimin e lëvizjes, përgjegjës për variabilitetin e dimensionit të koordinacionit;
- Mekanizmi për rregullimin e zgjatjes së eksitimit (excitio - ngacmim, stimulim) – përgjegjës për variabilitetin e dimensioneve të forcës statike dhe dinamike;
- Mekanizmi për rregullimin e intensitetit të eksitimit – përgjegjës për variabilitetin e dimensionit të forcës eksplozive;
- Mekanizmi për rregullimin e tonusit dhe rregullimit sinergist – përgjegjës për variabilitetin e dimensioneve të shpejtësisë, fleksibilitetit dhe precizitetit.

Dhe faktorë të rendit terciar paraqiten:

- Mekanizmi për rregullimin energjetik (përfshin mekanizmin për rregullimin e intensitetit të eksitimit dhe mekanizmin për rregullimin e kohëzgjatjes së eksitimit);
- Mekanizmi për rregullimin e lëvizjes (përfshinë mekanizmin për rregullimin sinergist dhe rregullimin e tonusit si dhe mekanizmin për strukturimin e lëvizjes).

Njohja e këtyre aftësive fizike, mbi rëndësinë që kanë në lojën e volejbollit, si dhe kohës së stabilizimit të tyre në qendrat e caktuara motorike, kanë rëndësi të veçantë në planifikimin dhe programimin e stërvitjeve të moshat e reja në mënyrë që ndikimi në ngritjen e këtyre aftësive të jetë më i madh. Sa të jetë baza motorike më e lartë në sportin e volejbollit aq më lartë do të jetë suksesi në këtë sport.

Sipas Katić (2012) tek fëmijët e moshës së shkollës fillore (10-12 vjeç) vajzat janë më superiore se djemtë në testet për të vlerësuar fleksibilitetin (perkulje para) ndërsa djemtë në krahasim me vajzat kanë forcë më të lartë të trupit (barkushet), forcë më të lartë shpërthyese të tipit si kërcimi dhe vrapimi (kërcimi nga vendi së gjati dhe 20 m sprint) dhe koordinimi (poligoni me hapa prapa). Gjithashtu, duke analizuar rezultatet e grupmoshës më të vjetër (13-14 vjeç), autori thotë se ndryshimet në fleksibilitet janë edhe më të dukshme në favor të vajzave ndërsa ndryshimet në fuqinë shpërthyese u rritën në favor të djemve (kërcim së gjati nga vendi dhe 20m sprint) sidomos në hedhjen (hedhja e topit medicinal nga pozita shtrirë) me agjilitet më të mirë (hap të shpejtë me ndrrim të drejtimit), ekuilibër, dhe forcë më të madhe statike të krahëve kraharorit (qëndrueshmëri në varje në hekur) (Katić, 2012: 566).

Edukimi fizik në shkolla duhet të jete i orientuar në ato segmente të statusit antropologjik të nxënësve në të cilin është e mundur ndikimi në transformimet më të rëndësishme.

Mosha e mesme shkollore është një periudhë në të cilën ndodhin ndryshime të rëndësishme të nxënësit në të gjitha dimensionet e personalitetit të tyre. Rëndësia e madhe e edukimit fizik në shkolla, rrite kërkesën për planifikimin dhe programimin e procesit mësimor, përpara arsimtarëve të edukimit fizik dhe studiuesve të kësaj problematike. Rrit përkushtimin e tyre për kërkimet shkencore mbi mënyrat dhe mundësitë e transformimit në të gjithë statusit antropologjik të nxënësve.

Njohja e rëndësisë dhe drejtimin e ndikimit të dimensioneve të caktuara të statusit antropologjik të suksesit në klasë, duhet gjetur nëpërmjet monitorimit të vazhdueshëm, vlerësimit dhe notimit nxënësit.

Hulumtimet nga fusha motorike paraqesin informata të sigurta të cilat pa dyshim dëshmojnë ekzistimin edhe ndikimin e shumë faktorëve në realizimin e detyrave komplekse motorike.

2. HULUMTIMET E DERITANISHME

Hulumtimi mbi nivelin e karakteristikave motorike bazike te nxënësit e moshës 15 dhe 16 vjeçje janë të pakta si në vendin tonë ashtu edhe jashtë vendit. Do ti përmendim disa nga to:

Volbekiene & Griçute (2007) kryen një studim për të analizuar ndryshimet në disa karakteristika antropometrike dhe aftësitë motorike midis djemve dhe vajzave me moshë Lituaneze 12-, 14- dhe 16-vjeçare, nga 1992 në 2002. Lartësia dhe pesha tek fëmijët u matën dhe një bateri e testeve EUROFIT u përdor për të analizuar statusin motorik të fëmijës. Në një mostër prej 2,009 fëmijë, u analizua ndryshimi në disa karakteristika antropometrike dhe aftësive motorike në djem dhe vajza të moshës 12 vjeç (n=697), 14 vjeç (n=733) dhe 16 vjeç (n=579). Rezultatet e fituara u vlerësuan duke përdorur analizën e variancës shumë variabile (MANOVA). Vajzat dhe djemtë nga të gjitha grupmoshat arritën rezultate më të mira në teste: anojnë përpara nga pozicioni ulur me 12 cm (12,4-19,8%, $p < 0,001$) dhe në testin e vrapimit shutejll me 0,30 sekonda. (30.0-46.0%, $p < 0.001$), por rezultate më të ulëta u arritën në testin e barkut me 3.5 herë (3.5-7.3%, $p < 0.05$) në 1992 krahasuar me rezultatet në 2002. Performanca e vajzave ishte më e mirë në testet e kërcimit së gjati me 4.9 cm (4.9-5.5%, $p < 0.001$) në 1992 sesa në 2002. Dallimet nuk ishin domethënëse në peshë, indeksin e masës trupore, BMI dhe lartësinë e trupit. Si përfundim, mund të deklarojmë se ka pasur një rënie të dukshme në testin e aftësisë funksionale dhe në testin e fleksibilitetit dhe se ka pasur një rritje të mprehtë në testin e barkut te të rinjtë Lituanezë. Kishte një rënie të papritur të forcës së muskujve të këmbëve tek vajzat, ndërsa ajo mbeti e pandryshuar tek djemtë. Rënia e aktivitetit fizik ditor është një faktor i mundshëm që kontribuoi në rënieën e aftësisë funksionale dhe fleksibilitetit dhe reforma e kryer në fushën e edukimit fizik nuk ka qenë në gjendje të kompensojë dhe të ndikojë në këto rezultate.

Ortega, Artero, Ruiz, Romero, Rodriguez & Moreno (2009) kryen një studim me synimin për të parë gjendjen e marrëdhënies midis gjinive, specifikën e moshës, si dhe nivelin e aftësisë motorike në adoleshentët evropianë. Mostra përfshiu 3428 të anketuar ku 1845 ishin gra dhe 1683 ishin burra të moshës 12.5-17.49 vjeç, nga 10 vende evropiane, të tilla si: Austria, Belgjika, Franca, Gjermania, Greqia, Islanda, Hungaria, Italia, Spanja dhe Suedia. Ky hulumtim është kryer ndërmjet 2006-2008. Autorët vlerësuan forcën e muskujve, shpejtësinë, fleksibilitetin dhe nivelin kardio-frymëmarrjes, duke përdorur nëntë teste të ndryshme për të vlerësuar aftësinë motorike, domethënë: dinamometria e duarve, lartësia në tharje, kërcimi së gjati, kërcimi ulur, vrapimi i shalt

4 × 10-m, testi progresive 20-mësh. Autorët e studimit morën specifikimet e vlerave normative të gjinisë dhe moshës në nivelin e aftësive motorike në adoleshentët e rinj duke përdorur metodën statistikore LMS (metoda më e vogël e katrorëve) dhe rezultatet paraqiten në vlera paraprake nga 10 në 100, si dhe grafikët (P5, P25, P50, P75, P95). Në këtë studim, rezultatet treguan një nivel më të lartë të aftësive motorike tek burrat, përveç testit të fleksibilitetit dhe një tendencë për të rritur aftësitë motorike tek burrat rritjes së moshës, ndërsa niveli i aftësive motorike tek gratë ishte më i qëndrueshëm me moshën.

Sauka, Priedite, Artjuhova, Larins, Selga & Dahlström (2011) kryen kërkime për të përcaktuar vlerat referuese të shëndetit në lidhje me aftësitë motorike dhe dallimet gjinore dhe moshës në fëmijët e moshës shkollore në Letoni. Mostra ishte e përbërë nga (n=10,464) studentë meshkuj dhe femrat e moshës 6-17 vjeç nga shkollat publike në Letoni. Gjendja e aftësisë motorike u vlerësua duke përdorur testet e baterisë EUROFIT që përfshinin prova të aftësisë motorike, të tilla si: qëndresë në varje ne hekur, barkushet, dinamometri, kërcim së gjati, perkulje përpara, qëndrueshmëri ne vrapim shatell, testi i vrapimit shatell (10x5 tapingu me dorë, testi Flamingo. Rezultatet e marra nga analiza diskriminuese treguan se burrat performuan më mirë se gratë në testet e qëndrueshmërisë, forcës, durimit kardio-frymëmarrjes dhe shpejtësisë, ndërsa gratë performuan më mirë në testin e fleksibilitetit. Gjithashtu, pati një përmirësim të dukshëm në rezultatet e aftësive motorike të burrave në lidhje me rezultatet e grave.

Lovecchio, Casolo, Invernizzi, & Eid (2012) kryen një studim që synonte përcaktimin e nivelit të aftësive motorike tek të rinjtë italianë. Ky studim përfshiu 1,500 nxënës italianë të moshës 12 deri 16 vjeç, të cilët u testuan duke përdorur dy teste; varje në hekur dhe kërcim së larguar nga vendet nga testet e baterisë Eurofit. Janë aplikuar parametrat bazë statistikore dhe t-testi. Rezultatet e marra tregojnë se vajzat 12-vjeçare kërcejnë 141.6 cm, ndërsa djemtë 151.4 cm dhe vajzat 16-vjeçare kërcejnë 162.4 cm, ndërsa djemtë 205.3 cm. Ndryshueshmëria ishte e lartë në të dy testet. Gjithashtu, djemtë kërcyen mbi lartësinë e tyre me një ndryshim të vogël nga vajzat. Forca izometrike ishte më e mira tek të rinjtë e moshës 16 vjeç, 11.9 sek në vajza dhe 21.6 sek në djem. Tek djemtë e moshës 12 vjeç, pesha mesatare ishte 41.1 kg dhe te vajzat 41.8 kg dhe arriti 53.96 kg te vajzat dhe 63.5 kg te djemtë në moshën 16 vjeç. Dallimi midis djemve dhe vajzave ishte ndryshimi në peshën e trupit ishte 10 kg. Në djemtë e moshës 12 vjeç gjatësia ishte 147.9 cm dhe në vajzat 150.0 cm dhe arriti në 164.0 cm në vajza dhe 173.5 kg në djem në 16 vjeç. Djemtë e moshës 16 vjeç janë 9.5 cm më të gjatë se vajzat dhe peshojnë më tepër për 10 kg. Këto dy teste

treguan se të dy gjinitë kanë një strukturë të ngjashme me atë të vendeve evropiane. Bazuar në sa më sipër, autorët arritën në përfundimin se niveli i aftësive motorike është një faktor vendimtar në nivelin e performancës.

Gísladóttir, Haga, & Sigmundsson (2013) zhvilluan një studim për të krahasuar statusin motorik midis të rinjve të moshës 15 deri në 16 vjeç me aftësi të larta motorike (VMS) dhe aftësi të ulëta motorike (NMS). Mostra përfshiu 94 adoleshentë, të cilët u ndanë në dy grupe sipas rezultateve të arritura në aftësitë motorike përmes një baterie testesh për adoleshentët-2 (MABC-2). Nga mostra fillestare e 94 adoleshentëve, një grup prej 18 adoleshentësh u gjet që kishin aftësi të larta motorike (VMS) dhe aftësi të ulëta motorike (NMS). Tetë adoleshentë (3 vajza dhe 5 djem) formuan një grup me aftësi të ulëta motorike (NMS) dhe 10 fëmijë (5 vajza dhe 5 djem) formuan një grup me aftësi të larta motorike (VMS). Për të matur aftësitë motorike u përdorën katër teste: një test i qëndrueshmërisë, një test i forcës, një test i shpejtësisë dhe një test i fleksibilitetit. Për të vlerësuar rëndësinë dhe ndryshimin statistikor, u krye një analizë e variancës (ANOVA). Dallime të konsiderueshme u gjetën midis grupit me aftësi të larta motorike (VMS) dhe aftësive të ulëta motorike (NMS) në të gjitha aftësitë motorike, përveç aftësive të qëndrueshmërisë (Reduced Cooper Test). Gjetjet sugjerojnë që përbërësit e aftësive motorike janë të lidhura negativisht me aftësitë e ulëta motorike (NMS). Sidoqoftë, ekzistojnë ndryshime të mëdha midis dy grupeve në Reduced Cooper Test, ndoshta duke sugjeruar që adoleshentët me aftësi të ulët motorike (NMS) mund të rrisin aftësitë e tyre kardiovaskulare, megjithë rezultatet e tyre të dobëta të koordinimit.

Ivanović & Ivanović (2013) në hulumtimin e tyre përcaktoi se aftësitë funksionale dhe motorike të popullatës adoleshente janë një parakusht për ruajtjen dhe përmirësimin e shëndetit të tyre psikofizik, si dhe arritjen e rezultateve të suksesshme në edukimin fizik dhe trajnimin sportiv. Qëllimi i këtij studimi ishte të shqyrtojë ndryshimet në disa aftësi motorike dhe funksionale të të anketuarve në periudhën e adoleshencës së hershme. Gjatë shtatorit 2012, 178 të anketuar meshkuj, të moshës 14-15 (90 atletë dhe 88 jo-atletë) nga Valjevo morën pjesë në hulumtim. Mostra e variablave përbëhej nga 9 teste të aftësisë motorike dhe 4 teste funksionale. Përpunimi statistikor i të dhënave është bërë në paketën softuerike Statistica për Windows, ver. 6.0 Të dhënat e mbledhura u përpunuan nga procedurat themelore të statistikave përshkruese, testit t-parametrik të nxënësit për mostra të vogla të pavarura dhe analiza diskriminuese kanonike. Rezultatet e fituara treguan se submostra i atletëve ndryshon statistikisht në mënyrë të konsiderueshme nga submostra e jotletëve me një nivel më të lartë në fuqinë shpërthyese, shpejtësinë e vrapimit, kapacitetin vital

të mushkërive, presionin arterial sistolik dhe diastolik. Kjo është pasojë e ndikimit të shumë viteve të trajnimit. Rezultatet në këtë studim diskriminues sigurojnë një sërë informacioni, i cili me një probabilitet $p < .005$ mund të ketë zbatimin e tij praktik në përcaktimin e vlerave të modelit funksional-motorik, zhvillimin më të mirë të kurrikulës në edukimin fizik dhe sportet, si dhe në operacionalizimin e procedurave transformuese tek djemtë. Klasa VIII e shkollës fillore.

Živković, Ajdinski, Velickovska, & Gontarev (2014) kryen një studim me qëllim për përcaktimin e nivelit të aftësive motorike në lidhje me moshën dhe seksin te adoleshentët e Maqedonisë. Hulumtimi u krye në një mëmoster nga 1892 adoleshentët e moshës midis 11 dhe 14 vjeç në etnisë maqedonase në zonën urbane. Mostra është ndarë në 4 grupe bazuar në të dhënat kronologjike dhe grupet në të cilat grupi bazohet në kritere. Fleksibiliteti, forca muskulare, shtëpsia/agjiliteti dhe aftësia kardio-respiratore janë vlerësuar në bazë të 6 testeve, si mëposhtë: Përkulje para nga pozita ulur, kërcim se gjati nga vendi, dinamometri, barkushet 30 sek, vrapimi shatëll 4 x 10m dhe test hapi në tre minuta. Rezultatet i përpunuan me ndihmen e metodave adekuat statistikore. Bazuar në gjimninë dhe moshën është aplikuar metoda statistikore e LMS (metoda e katroreve me të vogël), ku u caktuan vlerat e standardeve për nivelin e aftësive motorike të adoleshentëve në Maqedoni dhe u treguan në vlerat e percentileve nga 5 në 95, si dhe në paraqitjet grafike (P5, P25, P50, P75, P95). Në të gjitha testet për vlerësimin e aftësitë motorike, djemtë treguan rezultate më të mira, përveç testit "përkulje para ulur". Trendi i aftësive motorike rritet me moshën, veçanërisht tek djemtë, ndërsa aftësitë motorike tek vajzat janë të qëndrueshme në të gjitha moshat. Vlerat e fituara do të mundësojnë një vlerësim të saktë të nivelit të aftësive motorike në adoleshentët maqedonas.

3. QËLLIMI I HULUMTIMIT

Njohurit mbi nivelin e zhvillimit lëvizor-motorik dhe ndikimi i tyre në ruajtjen dhe avansimin e shëndetit duhet të paraqet një ndër preokupimet kryesore të gjitha institucioneve të Republikës së Kosovës si dhe shoqërinë civile. Nga një pasqyrë e tillë varet edhe niveli shëndetësor, social dhe sportiv i një shoqërie.

Qëllimi kryesor i punimit ka të bëjë me vërtetimin e nivelit zhvillimor të disa aftësive lëvizore apo dimensioneve lëvizore- motorikete nxënësit e moshës 15-16 vjeç dhe vërtetimin e dallimit në mes këtyre dy moshave në këto diemnsione lëvizore- motorike te nxënësit e kësaj moshe.

4.HIPOTEZAT

Duke u mbështetur në një numër të konsiderua hulumtimesh të karakterit të ngjashëm dhe duke u mbështetur në qëllimin e punimit parashtrihen këto hipoteza:

H1 : Do të fitohen lidhshmëri të rëndësishme statistikore në mes variablave levizore-motorikenë këtë hapësirë të antropologjisë.

H3 : Do të fitohen një dallim i rëndësishëm statistikor në mes nxënësve të moshës 15 vjeçe dhe nxënësve të moshës 16 vjeçe të gjinis mashkullore në të gjitha variablat levizore-motorike të aplikuara në këtë punim.

5.METODAT E HULUMTIMIT

5.1 MOSTRA E TË HULUMTUARVE

Në mostrën e të hulumtuarve do të përfshihen 50 nxënës të moshës 15 vjeçe dhe 50 nxënës të moshës 16 vjeçe të gjinis mashkullore (nxënës të klasës së 10 dhe 11 të shkollës së mesme Gjimnazi “Ulpiana Lipjan”). Gjithsej në hulumtim do të përfshihen 100 nxënës të moshës 15 dhe 16 vjeçe. Të gjithë nxënësit të cilit do ti nënshtrohen procedurave të matjes do të jenë nxënës të rregullt si dhe të aftë në aspektin psiko – fizik që ti realizojn detyrat e parapara me planëprogram për moshën e caktuar.

Me rastin e testimit është marr parasysh që nxënësit të jenë në gjendje të mirë shëndetësore.Të gjitha testimet janë organizuar gjatë orëve të rregullta të edukatës fizike në hapësirat e shkollës përkatëse. Për testimin e variablave motorike janë shfrytëzuar procedurat standarde për testet e tilla.

5.2 MOSTRA E VARIABLVE

Për realizimin e qëllimit të parashtruar si dhe për përmbledhjen logjike të problematikës së parashtruar janë shfrytëzuar 10 variabla lëvizore-motorike:

Mostra e varjablave per vlersimin e aftësive lëvizore-motorike.

1. Kercim se gjati nga vendi.....(MKGJVE)
2. Kercim se larti nga vendi.....(MKLART)
3. Shtrirje- ulje ne ndej.....(MSHULN)
4. Fleksibilitet për kulje trupit.....(MFPERT)
5. Taping me dore.....(MTAPDO)
6. Qendrim varje në hekur.....(MQVAHE)
7. Ekujliber „flamingo“.....(MFLAMI)
8. Dinamometria e dores.....(MDIDOR)
9. Vrapim 10 × 5 m (vajtje-ardhje).....(MV10×5m)
10. Vrapim 20 m vajtje-ardhje.....(MV20mVA)

5.3 TEKNIKA E MATJEVE

5.3.1 Përshkrimi i teknikës së matjeve të testeve motorike bazike

1. Kërcim së gjati nga vendi (MKGJAT)

Instrumentet: Metri metalik i vendosur në dy anët e vendit për kërcim.

Përshkrimi i detyrës:

Pozita fillestare: E testuara qëndron i kthyer me fytyrë kah drejtimi i kërcimit në pozitë drejtqëndrimi me këmbë të thyera në gjuhë që mundëson kërcim më të sukseshëm.

Realizimi i detyrës: E testuara kërcen tri herë, duke përsëritur kërcimet njërin pas tjetrit. Matet gjatësia e kërcimit prej vijës shtytëse e deri te gjurmët e shputave (pjesa fundore). Rezultati shënohet me saktësi prej 1 cm.

Vlerësimi: Matet gjatësia e kërcimit prej vijës shtytëse e deri te gjurmët e shputave (pjesa fundore). Rezultati shënohet me saktësi prej 1 cm.

Udhëzime të testuares: Të testuares udhëzimet iu janë dhënë gjatë demonstrimit të detyrës, se si duhet të kryhet detyra. E testuara bënë disa tentime provuese.

Foto 1. Kërcim së gjati nga vendi

2. Kërcim së larti nga vendi (MKLART)

Instrumentet: Metri metalik i vendosur në dy anët e murit për kërcim. Lartësia në mur është shënuar me cm deri mbi 3 m. lartësi.

Përshkrimi i detyrës:

Pozita fillestare: E testuara vendoset brinjazi pranë murit, shputat janë të vendosura në gjërësi të legenit. E testuara e ngrit dorën e cila është afër murit dhe me pëllëmbë të shtrirë maksimalishtë, kurse testuesi regjistron lartësinë e prekjes së parë, i testuari kërcen vertikalishtë në lartësi (tre tentime) lexohet rezultati më i mirë prej prekjes së parë deri në kërcimin maksimal, lexohet diferenca në cm.

Realizimi i detyrës: E testuara e ngrit dorën e cila është afër murit dhe me pëllëmbë të shtrirë maksimalishtë, kurse testuesi regjistron lartësinë e prekjes së parë, i testuari kërcen vertikalishtë në lartësi (tre tentime). Lexohet rezultati më i mirë prej prekjes së parë deri në kërcimin maksimal, lexohet diferenca në cm. Rezultati shënohet me 1 cm.

Vlerësimi: lexohet rezultati më i mirë prej prekjes së parë deri në kërcimin maksimal, lexohet diferenca në cm.

Udhëzime të testuares: Të testuares udhëzimet iu janë dhënë gjatë demonstrimit të detyrës, se si duhet të kryhet detyra. E testuara bënë disa tentime provuese.

Foto 2. Kërcim së larti nga vendi

3. Shtrirje- ulje në ndej (MSHULN)

Instrumentet: Kronometri me 1/10 sek.

Përshkrimi i detyrës:

Pozita fillestare: I testuari ka pozitë të shtrirë në shpinë me duar në qafë dhe këmbë të thyera të mbështetura nga treneri

Realizimi i detyrës: Detyra e të testuarit është që brenda 30 sec., sa më shpejt që është e mundur, pa ndërprerje ta ngris trupin.

Vlerësimi: Llogaritet numri i ngritjeve të rregullta në kohëzgjatje prej 30 sec.

Udhëzime të testuarit: Të testuarve udhëzimet iu jepen gjatë demonstrimit të detyrës, se si duhet të kryhet detyra, (u tregohet ngadalë, për ngritjet e rregullta dhe ato të parregullta). I testuari bënë disa tentime provuese.

Foto 3. Ngritja e trupit-barkushe

4. Fleksibiliteti, përkulje e trupit para nga drejtqëndrimi (MFPERT)

Instrumentet: Banak, metri milimetrikë i plastikes e përforcuar për dërrase të gjatë 80 cm dhe të gjërë 10 cm.

Përshkrimi i detyrës:

Pozita fillestare: E testuara qëndron mbi ulsën suedeze, me këmbë të drejta, në përkulje të thellë të trupit dhe me fytyrë nga drejtimi i përkuljes.

Realizimi i detyrës: E testuara në përkulje të thellë dhe këmbë të drejta, në maje te gishtërinjve të dy shuplakave të cilat janë paralelisht njëra me tjetrën, të prekin sa më thellë metrin. Detyra përsëritet dy herë. E testuara e mban pozitën e fundit që leximi të jetë sa më i saktë.

Vlerësimi: Shënohet rezultati i përkuljes më të thellë i shënuar me centimetra. Pika zero është në maje të centimetrave, saktësia e matjes 0,5 cm.

Udhëzime të testuares: Të testuares iu jepen udhëzime gjatë demonstrimit të detyrës.

Foto 4. Fleksibiliteti në bankë (përkulje para)

5. Tapingu me dorë – MTAPDO

Instrumentet: Banka, karriga, dy pllaka nga letra e trashë me diametër 20cm në largësi 61 cm nga njëri-tjetri (skajet e brendshme), shirit ngjitës të dukshëm dhe kronometri.

Përshkrimi i detyrës:

Pozita fillestare: I testuari ka qëndruar e kthyer me fytyrë kah matësi i kohës, ku ka qëndruar e ulur në karrige me duar të vendosura mbi bankë (njëra dorë në mes kurse tjetra në pllakën e djathtë). Pas disa tentimeve provuese, e testuara e ka zgjedhë largësinë e duhur nga banka.

Realizimi i detyrës: I testuari qëndron e ulur në karrige dhe vendosë dorën më të dobët në bankë në mes të dy rrathëve, ndërsa dorën tjetër e vendosë mbi pllakë. Detyra është që sa më shpejt ta takoj njërën, pastaj pllakën tjetër, në kohë prej 15 sekondash nga momenti i dhënies së komandës “tash”.

Vlerësimi: Shënohen të gjitha prekjet e rregullta të cilat matësi i numëron brenda 15 sek. Llogaritet çdo takim i dy pllakave (një cikël).

Udhëzime të testuarës: I testuari udhëzohet gjatë demonstrimit të detyrës.

Foto 5. Tapingu me dorë

6. Qendrim varje në hekur (MQVAHE)

Instrumentet: Hekuri, 1dyshek, 1arkë dhe kronometri. Hekuri është i vendosur në lartësi 2.50m, nën të dysheku dhe arka për kapje në hekur.

Përshkrimi i detyrës:

Pozita fillestare: Me kapje nga sipër, me krahë të mbledhur, ndërkaq pozita e kokës është mbi nivel të hekurit.

Realizimi i detyrës: Në pozitën e përshkruar, subjekti duhet të qëndrojë sa më shumë që mundet, me nofullën mbi hekur.

Vlerësimi: Matet koha e qëndrimit në saktësi 1sec, deri në momentin kur nofulla takon hekurin, respektivisht kur subjekti nuk mund të qëndrojë në pozitën e varjes.

Udhëzime të testuarit: Gjatë qëndrimit në varje, nofulla nuk guxon të takohet në hekur, përkulja e kokës mbarapa si dhe trupi vazhdimisht të qëndrojë i drejtë në varje.

Foto 6. Qendrim Varje në hekur

7. Ekuilibri „flamingo“ (MFLAMI)

Instrumentet: mjeti për ekuilibër, kronometri.

Përshkrimi i detyrës:

Pozita fillestare: Pozita fillestare: I testuari, zbathur vendos njëren këmbë (shputën) sipas dëshirës për së gjati në bankën për drejtpeshim, ndërsa tjetrën në dysheme. Duart janë të mbështetura për beli.

Realizimi i detyrës: I testuari bartë peshën në këmbën e cila është e vendosur në bankën për drejtpeshim, këmbën tjetër e ngritë nga dyshemeja dhe lakohet në gju prapa duke mos larguar duart nga beli.

Vlerësimi: Rezultati shënohet me sekonda prej momentit të ngritjes së këmbës nga dyshemeja e deri tek prekja me këmbë në dysheme.

Udhëzime të testuarës: I testuari merr udhëzime gjatë demonstrimit të detyrës. I tregohet për pozitat e rregullta dhe ato të parregullta.

Foto 7. Ekuilibri „flamingo“

8. Dinamometria e dorës (MDIDOR).

Instrumentet: Dinamometri

Përshkrimi i detyrës:

Pozita fillestare: I testuari kap dinamometrën dhe përshtatë madhësinë e shuplakës që i përshtatët.

Realizimi i detyrës: I testuari bënë shtypje duke e mbyllur shuplakën me tërë forcën maksimale.

Vlerësimi: Matet vlera e arritur në kg.

Udhëzime të testuarit: I testuari udhëzohet që të bëjë shtypjen me një dorë dhe të mos mbështetet dora me ndonjë pjesë të trupit, të jetë e lirë.

Test për ta matur forcën e dorës.

Foto 9. Dinamometria e dorës (shuplakës)

9. Vrapim 10×5 m (vajtje-ardhje) (MV10×5m)

Instrumentet: Kronometri me 1/10 sek, staza 5m.

Përshkrimi i detyrës:

Pozita fillestare: I testuari përgatitet për vrapim pranë vijës së startit, në pozitë të startit të lartë:

Realizimi i detyrës: Pas komandës “gati” nga matësi ndihmës, dhe sinjalit “tash”, i testuari me shpejtësi maksimale vrapon gjatësinë e shtegut 5m shkuarje-ardhje 5 herë.

Vlerësimi: Matet koha nga dhënia e sinjalit nga matësi ndihmës, deri në momentin kur i testuari kalon me trung vijën e paramenduar me vijën e cakut. Koha matet në saktësi 1/10 sek.

Udhëzime të testuarit: Në rast të startit jo të rregullt, vrapimi përsëritet. Të testuarit udhëzohen që pas arritjes në vijën e cakut të vazhdojnë vrapimin edhe për disa metra, duke u ndalur në mënyrë graduale.

Foto 9. Vrapim 10×5 m (vajtje-ardhje)

10. Vrapim 20 m vajtje-ardhje (MV20M).

Instrumentet: Kronometri me 1/10 sek, staza 20m.

Përshkrimi i detyrës:

Pozita fillestare: I testuari përgatitet për vrapim pranë vijës së startit, në pozitë të startit të lartë:

Realizimi i detyrës: Pas komandës “gati” nga matësi ndihmës, dhe sinjalit “tash”, i testuari me shpejtësi maksimale vrapon gjatësinë e shtegut 20m shkuarje-ardhje.

Vlerësimi: Matet koha nga dhënia e sinjalit nga matësi ndihmës, deri në momentin kur i testuari kalon me trung vijën e paramenduar me vijën e caktuar. Koha matet në saktësi 1/10 sek.

Udhëzime të testuarit: Në rast të startit jo të rregullt, vrapimi përsëritet. Të testuarit udhëzohen që pas arritjes në vijën e caktuar të vazhdojnë vrapimin edhe për disa metra, duke u ndalur në mënyrë graduale.

Foto 10. Vrapim 20 m vajtje-ardhje

5.4 METODAT E PËRPUNIMIT TË REZULTATEVE

Metodat e aplikuara me qëllim të realizimit të detyrave të parashtruara në këtë punim, janë metodat deskriptive statistikore (parametrat e tendencës qendrore, të dispersionit dhe të korrelacioneve), si dhe metodat shkencore të kondensimit dhe transformimit të rezultateve.

Rezultatet do të përpunohen me anë të programit kompjuterik SPSS versioni 17.0.

Nga parametrat themelorë statistikorë janë llogaritur :

- *Mesatarja aritmetikore,*
- *Devijimi standard,*
- *Rezultati minimal dhe maksimal,*
- *Koeficienti i variabilitetit,*
- *Skewnes, Kurtosis dhe testi i Kolmogorovit dhe Smirnovit*
- *Lidhmëritë*

Nga metodat e kondensimit dhe transformimit të të dhënave për vërtetimin dhe izolimin e faktorëve lëvizor motorike do të aplikohet **analiza faktoriale**.

Për vërtetimin e dallimit në mes grupeve të nxënësve 15 dhe 16 vjeç do të aplikohet **t-testi** për grupe të pavaruara.

6. INTERPRETIMI I REZULTATEVE DHE DISKUSUTIMI

6.1. ANALIZA DESKRIPTIVE E NDREYSHOREVE MOTORIKE BAZIKE

6.1.1 Analiza deskriptive e ndryshoreve motorike bazike te nxënësit e moshës 15 vjeçe

Në tabelën 1 është paraqitur analiza deskriptive e ndryshoreve motorike bazike, te nxënësit e Gjinnazit “Ulpiana Lipjan”. Mostra ka përfshirë 50 nxënës të moshës 15 vjeçare ku janë të paraqitura vlerat e mesatares aritmetikore, rezultati minimal, rezultati maksimal, devijimi standard, koeficienti i variacionit, parametrat e shpërndarjes ose të asimetrisë (Skewness – asim, asimetri) dhe shkalla e shtrirjes së kulmit të lakores të distribucionit të rezultateve (Kurtosis – konveksitet) dhe testi i shmangies së rezultateve nga distribucioni normal (KS). Interpretimi i rezultateve do të bëhet sipas renditjes së matjeve.

Tabela 1. Parametrat themelor statistikor të ndryshoreve motorike bazike te nxënësit e moshës 15 vjeçare

Ndryshoret	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Dev.	Skewness	Kurtosis	K-S	KV
MKGJAT	50	150.00	220.00	178.600	19.1769	.515	-.861	.005	10.74
MKLART	50	27.00	48.00	37.200	5.4473	.257	-.765	.042	14.64
MSHULN	50	26.00	64.00	43.760	11.2804	.130	-1.157	.200*	25.78
MFPERT	50	16.00	60.00	38.880	11.4796	-.018	-.821	.200*	29.53
MTAPDO	50	30.00	40.00	35.640	3.3912	-.292	-1.329	.001	9.52
MQVAHE	50	7.72	37.21	22.122	8.5545	.223	-1.065	.200*	38.67
MFLAMI	50	14.19	20.76	18.542	2.0185	-.958	-.384	.000	10.89
MDIDOR	50	32.00	82.00	51.240	8.7401	.853	2.585	.004	17.06
MV10X5M	50	17.25	22.46	19.606	1.5687	.300	-1.136	.095	8.00
MV20MVA	50	7.19	9.53	8.412	.6362	-.140	-.859	.200*	7.56

Mesatarja aritmetikore e ndryshores, Kercim se gjati nga vendi (MKGJAT) (Tabela 1) është 178.60 cm. Rezultati minimal (150.00 cm) dhe ai maksimal (220.00 cm) i testit Kercim se gjati nga vendi tregon se ekziston një dallim i theksuar në mes nxënësve në këtë test motorike bazik, si dhe një asim i lehtë i rezultateve ka rezultatet më të ulëta ndërsa mesatarja aritmetikore

është në të djathtë krahasuar me medianen dhe modin. Këte e vërteton testi i asimetrisë që është me shenjen pozitive (epikurtik). Nxënësit në bazë të rezultateve të arritura në këtë ndryshore motorike bazike paraqiten si grup homogjen që vërtetohet me anë të koeficientit të variacionit ($K_v = 10.74$). Edhe pse ekziston dallim i theksuara në mes rezultatit minimal dhe atij maksimal, testi i asimetrisë (Skewness) nuk tregojnë për asimetri të theksuar dhe konveksiteti i fituar (Kurtosis) tregon se kurba është me shenjen negative do të thotë e sheshtë (platokurtik) dhe rezultatet kanë shmangie nga distribucioni normal.

Mesatarja aritmetikore e ndryshores, Kercim se larti nga vendi (MKLART) (Tabela 1) është 37.20 cm. Rezultati minimal (27.00 cm) dhe ai maksimal (48.00 cm) i testit Kercim se larti nga vendi tregon se ekziston një dallim i theksuar në mes nxënësve në këtë test motorike bazik, si dhe një anim i lehtë i rezultateve ka rezultatet më të ulëta ndërsa mesatarja aritmetikore është në të djathtë krahasuar me medianen dhe modin. Këte e vërteton testi i asimetrisë që është me shenjen pozitive (epikurtik). Nxënësit në bazë të rezultateve të arritura në këtë ndryshore motorike bazike paraqiten si grup homogjen që vërtetohet me anë të koeficientit të variacionit ($K_v = 14.64$). Edhe pse ekziston dallim i theksuara në mes rezultatit minimal dhe atij maksimal, testi i asimetrisë (Skewness) nuk tregojnë për asimetri të theksuar dhe konveksiteti i fituar (Kurtosis) tregon se kurba është me shenjen negative do të thotë e sheshtë (platokurtik) dhe rezultatet kanë shmangie nga distribucioni normal.

Mesatarja aritmetikore e ndryshores, Shtrirje- ulje ne ndej (MSHULN) (Tabela 1) është 43.76. Rezultati minimal (22.00) dhe ai maksimal (64.00) i testit Shtrirje- ulje ne ndej tregon se ekziston një dallim i theksuar në mes nxënësve në këtë test motorike bazik, si dhe një anim i lehtë i rezultateve ka rezultatet më të ulëta ndërsa mesatarja aritmetikore është në të djathtë krahasuar me medianen dhe modin. Këte e vërteton testi i asimetrisë që është me shenjen pozitive (epikurtik). Nxënësit në bazë të rezultateve të arritura në këtë ndryshore motorike bazike paraqiten si grup mesatarisht homogjen që vërtetohet me anë të koeficientit të variacionit ($K_v = 25.78$). Edhe pse ekziston dallim i theksuara në mes rezultatit minimal dhe atij maksimal, testi i asimetrisë (Skewness) nuk tregojnë për asimetri të theksuar dhe konveksiteti i fituar (Kurtosis) tregon se kurba është me shenjen negative do të thotë e sheshtë (platokurtik) dhe rezultatet nuk kanë shmangie nga distribucioni normal.

Mesatarja aritmetikore e ndryshores, Fleksibilitet përkulje trupit (MFPERT) (Tabela 1) është 38.88 cm. Rezultati minimal (16.00 cm) dhe ai maksimal (60.00 cm) i testit Fleksibilitet

përkulje trupit tregon se ekziston një dallim i theksuar në mes nxënësve në këtë test motorike bazik, si dhe një anim i lehtë i rezultateve ka rezultatet më të larta ndërsa mesatarja aritmetikore është në të majtë krahasuar me medianen dhe modin. Këte e vërteton testi i asimetrisë që është me shenjen negative (hipokurtike). Nxënësit në bazë të rezultateve të arritura në këtë ndryshore motorike bazike paraqiten si grup mesatarisht homogjen që vërtetohet me anë të koeficientit të variacionit ($K_v = 29.53$). Edhe pse ekziston dallim i theksuar në mes rezultatit minimal dhe atij maksimal, testi i asimetrisë (Skewness) nuk tregojnë për asimetri të theksuar dhe konveksiteti i fituar (Kurtosis) tregon se kurba është me shenjen negative që do të thotë e sheshtë (platokurtik) dhe rezultatet nuk kanë shmangie nga distribucioni normal.

Mesatarja aritmetikore e ndryshores, Taping me dore (MTAPDO) (Tabela 1) është 35.64. Rezultati minimal (30.0) dhe ai maksimal (40.00) i testit Taping me dore tregon se ekziston një dallim i theksuar në mes nxënësve në këtë test motorike bazik, si dhe një anim i lehtë i rezultateve ka rezultatet më të larta ndërsa mesatarja aritmetikore është në të majtë krahasuar me medianen dhe modin. Këte e vërteton testi i asimetrisë që është me shenjen negative (hipokurtike). Nxënësit në bazë të rezultateve të arritura në këtë ndryshore motorike bazike paraqiten si grup homogjen që vërtetohet me anë të koeficientit të variacionit ($K_v = 9.52$). Edhe pse ekziston dallim i theksuar në mes rezultatit minimal dhe atij maksimal, testi i asimetrisë (Skewness) nuk tregojnë për asimetri të theksuar dhe konveksiteti i fituar (Kurtosis) tregon se kurba është me shenjen negative që do të thotë e sheshtë (platokurtik) dhe rezultatet kanë shmangie nga distribucioni normal.

Mesatarja aritmetikore e ndryshores, Qendrim varje në hekur (MQVAHE) (Tabela 1) është 22.12 sek. Rezultati minimal (7.72 sek) dhe ai maksimal (37.21) i testit Qendrim varje në hekur tregon se ekziston një dallim i theksuar në mes nxënësve në këtë test motorike bazik, si dhe një anim i lehtë i rezultateve ka rezultatet më të ulëta ndërsa mesatarja aritmetikore është në të majtë krahasuar me medianen dhe modin. Këte e vërteton testi i asimetrisë që është me shenjen pozitive (epikurtike). Nxënësit në bazë të rezultateve të arritura në këtë ndryshore motorike bazike paraqiten si grup heterogjen që vërtetohet me anë të koeficientit të variacionit ($K_v = 38.67$). Edhe pse ekziston dallim i theksuar në mes rezultatit minimal dhe atij maksimal, testi i asimetrisë (Skewness) nuk tregojnë për asimetri të theksuar dhe konveksiteti i fituar (Kurtosis) tregon se kurba është me shenjen negative që do të thotë e sheshtë (platokurtik) dhe rezultatet nuk kanë shmangie nga distribucioni normal.

Mesatarja aritmetikore e ndryshores, Ekujliber „flamingo“ (MFLAMI) (Tabela 1) është 18.54 sek. Rezultati minimal (14.19 sek) dhe ai maksimal (20.76) i testit Ekujliber „flamingo“ tregon se ekziston një dallim i theksuar në mes nxënësve në këtë test motorike bazik, si dhe një anim i lehtë i rezultateve ka rezultatet më të larta ndërsa mesatarja aritmetikore është në të majtë krahasuar me medianen dhe modin. Këte e vërteton testi i asimetrisë që është me shenjen negative (hipokurtike). Nxënësit në bazë të rezultateve të arritura në këtë ndryshore motorike bazike paraqiten si grup homogjen që vërtetohet me anë të koeficientit të variacionit ($K_v = 10.89$). Edhe pse ekziston dallim i theksuar në mes rezultatit minimal dhe atij maksimal, testi i asimetrisë (Skewness) nuk tregonë për asimetri të theksuar dhe konveksiteti i fituar (Kurtosis) tregon se kurba është me shenjen negative që do të thotë e sheshtë (platokurtik) dhe rezultatet kanë shmangie nga distribucioni normal.

Mesatarja aritmetikore e ndryshores, Dinamometria e dorës (MDIDOR) (Tabela 1) është 51.24 kg. Rezultati minimal (32.20 kg) dhe ai maksimal (82.00) i testit Dinamometria e dorës tregon se ekziston një dallim i theksuar në mes nxënësve në këtë test motorike bazik, si dhe një anim i lehtë i rezultateve ka rezultatet më të ulëta ndërsa mesatarja aritmetikore është në të djathtë krahasuar me medianen dhe modin. Këte e vërteton testi i asimetrisë që është me shenjen pozitive (epikurtike). Nxënësit në bazë të rezultateve të arritura në këtë ndryshore motorike bazike paraqiten si grup mesatarisht homogjen që vërtetohet me anë të koeficientit të variacionit ($K_v = 17.05$). Edhe pse ekziston dallim i theksuar në mes rezultatit minimal dhe atij maksimal, testi i asimetrisë (Skewness) nuk tregonë për asimetri të theksuar dhe konveksiteti i fituar (Kurtosis) tregon se kurba është me shenjen pozitive që do të thotë normale (mezokurtike) dhe rezultatet kanë shmangie nga distribucioni normal.

Mesatarja aritmetikore e ndryshores, Vrapim 10×5 m (vajtje-ardhje) (MV10X5M) (Tabela 1) është 19.60 sek. Rezultati minimal (17.25 sek) dhe ai maksimal (22.46 sek) i testit Vrapim 10×5 m (vajtje-ardhje) tregon se ekziston një dallim i theksuar në mes nxënësve në këtë test motorike bazik, si dhe një anim i lehtë i rezultateve ka rezultatet më të ulëta ndërsa mesatarja aritmetikore është në të djathtë krahasuar me medianen dhe modin. Këte e vërteton testi i asimetrisë që është me shenjen pozitive (epikurtike). Nxënësit në bazë të rezultateve të arritura në këtë ndryshore motorike bazike paraqiten si grup homogjen që vërtetohet me anë të koeficientit të variacionit ($K_v = 8.05$). Edhe pse ekziston dallim i theksuar në mes rezultatit minimal dhe atij maksimal, testi i asimetrisë (Skewness) nuk tregonë për asimetri të theksuar dhe konveksiteti i

fituar (Kurtosis) tregon se kurba është me shenjen negative që do të thotë e sheshtë (platokurtike) dhe rezultatet nuk kanë shpangje nga distribucioni normal.

Mesatarja aritmetikore e ndryshores, Vrapim 20 m vajtje-ardhje (MV20MVA) (Tabela 1) është 8.41 sek. Rezultati minimal (7.19 sek) dhe ai maksimal (9.53 sek) i testit Vrapim 20 m vajtje-ardhje tregon se ekziston një dallim i theksuar në mes nxënësve në këtë test motorike bazik, si dhe një anim i lehtë i rezultateve ka rezultatet më të larta ndërsa mesatarja aritmetikore është në të majtë krahasuar me medianen dhe modin. Këtë e vërteton testi i asimetrisë që është me shenjen negative (hipokurtike). Nxënësit në bazë të rezultateve të arritura në këtë ndryshore motorike bazike paraqiten si grup homogjen që vërtetohet me anë të koeficientit të variacionit ($K_v = 7.56$). Edhe pse ekziston dallim i theksuar në mes rezultatit minimal dhe atij maksimal, testi i asimetrisë (Skewness) nuk tregon për asimetri të theksuar dhe konveksiteti i fituar (Kurtosis) tregon se kurba është me shenjen negative që do të thotë e sheshtë (platokurtike) dhe rezultatet nuk kanë shpangje nga distribucioni normal.

6.1.2 Analiza deskriptive e ndryshoreve motorike bazike te nxënësit e moshës 16 vjeçe

Në tabelën 2 është paraqitur analiza deskriptive e ndryshoreve motorike bazike, te nxënësit e Gjinnazit “Ulpiana Lipjan”. Mostra ka përfshirë 50 nxënës të moshës 16 vjeçare ku janë të paraqitura vlerat e mesatares aritmetikore, rezultati minimal, rezultati maksimal, devijimi standard, koeficienti i variacionit, parametrat e shpërndarjes ose të asimetrisë (Skewness – asim, asimetri) dhe shkalla e shtrirjes së kulmit të lakores të distribucionit të rezultateve (Kurtosis – konveksitet) dhe testi i shmangies së rezultateve nga distribucioni normal (KS). Interpretimi i rezultateve do të bëhet sipas renditjes së matjeve.

Tabela 2. Parametrat themelor statistikor të ndryshoreve motorike bazike te nxënësit e moshës 16 vjeçare

Ndryshoret	N	Min	Max	Mean	Std. Dev	Skew	Kurt	K-S	KV
MKGJAT	50	155.00	220.00	178.7400	18.5404	.676	-.560	.014	10.37
MKLART	50	30.00	53.00	38.9800	4.6224	.884	1.037	.028	11.86
MSHULN	50	32.00	71.00	49.3000	11.3555	.195	-.954	.200*	23.03
MFPERT	50	17.00	62.00	38.2800	13.1242	.095	-1.175	.200*	34.28
MTAPDO	50	30.00	43.00	38.6000	3.8172	-.640	-.749	.002	9.89
MQVAHE	50	14.77	45.64	29.3822	9.6767	.256	-1.181	.200*	32.93
MFLAMI	50	14.11	20.56	18.7998	2.0892	-1.217	-.067	.000	11.11
MDIDOR	50	39.00	81.00	60.1600	9.5647	-.088	-.330	.200*	15.90
MV10X5M	50	17.42	22.43	20.0060	1.5127	.087	-1.355	.007	7.56
MV20MVA	50	7.08	9.83	8.7648	.6001	-.478	-.118	.082	6.85

Mesatarja aritmetikore e ndryshores, Kercim se gjati nga vendi (MKGJAT) (Tabela 1) është 178.74 cm. Rezultati minimal (155.00 cm) dhe ai maksimal (220.00 cm) i testit Kercim se gjati nga vendi tregon se ekziston një dallim i theksuar në mes nxënësve në këtë test motorike bazik, si dhe një asim i lehtë i rezultateve ka rezultatet më të ulëta ndërsa mesatarja aritmetikore është në të djathtë krahasuar me medianen dhe modin. Këte e vërteton testi i asimetrisë që është

me shenjen pozitive (epikurtik). Nxënësit në bazë të rezultateve të arritura në këtë ndryshore motorike bazike paraqiten si grup homogjen që vërtetohet me anë të koeficientit të variacionit ($K_v = 10.37$). Edhe pse ekziston dallim i theksuara në mes rezultatit minimal dhe atij maksimal, testi i asimetrisë (Skewness) nuk tregojnë për asimetri të theksuar dhe konveksiteti i fituar (Kurtosis) tregon se kurba është me shenjen negative do të thotë e sheshtë (platokurtike) dhe rezultatet nuk kanë shmangie nga distribucioni normal.

Mesatarja aritmetikore e ndryshores, Kercim se larti nga vendi (MKLART) (Tabela 2) është 38.98 cm. Rezultati minimal (30.00 cm) dhe ai maksimal (53.00 cm) i testit Kercim se larti nga vendi tregon se ekziston një dallim i theksuar në mes nxënësve në këtë test motorike bazik, si dhe një anim i lehtë i rezultateve ka rezultatet më të ulëta ndërsa mesatarja aritmetikore është në të djathtë krahasuar me medianen dhe modin. Këte e vërteton testi i asimetrisë që është me shenjen pozitive (epikurtik). Nxënësit në bazë të rezultateve të arritura në këtë ndryshore motorike bazike paraqiten si grup homogjen që vërtetohet me anë të koeficientit të variacionit ($K_v = 11.86$). Edhe pse ekziston dallim i theksuara në mes rezultatit minimal dhe atij maksimal, testi i asimetrisë (Skewness) nuk tregojnë për asimetri të theksuar dhe konveksiteti i fituar (Kurtosis) tregon se kurba është me shenjen pozitive do të thotë normal (mezokurtik) dhe rezultatet nuk kanë shmangie nga distribucioni normal.

Mesatarja aritmetikore e ndryshores, Shtrirje- ulje ne ndej (MSHULN) (Tabela 2) është 49.30. Rezultati minimal (32.00) dhe ai maksimal (71.00) i testit Shtrirje- ulje ne ndej tregon se ekziston një dallim i theksuar në mes nxënësve në këtë test motorike bazik, si dhe një anim i lehtë i rezultateve ka rezultatet më të ulëta ndërsa mesatarja aritmetikore është në të djathtë krahasuar me medianen dhe modin. Këte e vërteton testi i asimetrisë që është me shenjen pozitive (epikurtik). Nxënësit në bazë të rezultateve të arritura në këtë ndryshore motorike bazike paraqiten si grup mesatarisht homogjen që vërtetohet me anë të koeficientit të variacionit ($K_v = 23.03$). Edhe pse ekziston dallim i theksuara në mes rezultatit minimal dhe atij maksimal, testi i asimetrisë (Skewness) nuk tregojnë për asimetri të theksuar dhe konveksiteti i fituar (Kurtosis) tregon se kurba është me shenjen negative do të thotë e sheshtë (platokurtik) dhe rezultatet nuk kanë shmangie nga distribucioni normal.

Mesatarja aritmetikore e ndryshores, Fleksibilitet përkulje trupit (MFPERT) (Tabela 1) është 38.28 cm. Rezultati minimal (17.00 cm) dhe ai maksimal (62.00 cm) i testit Fleksibilitet përkulje trupit tregon se ekziston një dallim i theksuar në mes nxënësve në këtë test motorike bazik,

si dhe një anim i lehtë i rezultateve ka rezultatet më të ulëta ndërsa mesatarja aritmetikore është në të djathtë krahasuar me medianen dhe modin. Këte e vërteton testi i asimetrisë që është me shenjen pozitiv (epikurtik). Nxënësit në bazë të rezultateve të arritura në këtë ndryshore motorike bazike paraqiten si grup heterogjen që vërtetohet me anë të koeficientit të variacionit ($K_v = 34.28$). Edhe pse ekziston dallim i theksuara në mes rezultatit minimal dhe atij maksimal, testi i asimetrisë (Skewness) nuk tregojnë për asimetri të theksuar dhe konveksiteti i fituar (Kurtosis) tregon se kurba është me shenjen negative që do të thotë e sheshtë (platokurtik) dhe rezultatet nuk kanë shmangie nga distribucioni normal.

Mesatarja aritmetikore e ndryshores, Taping me dore (MTAPDO) (Tabela 1) është 38.60. Rezultati minimal (30.0) dhe ai maksimal (43.00) i testit Taping me dore tregon se ekziston një dallim i theksuar në mes nxënësve në këtë test motorike bazik, si dhe një anim i lehtë i rezultateve ka rezultatet më të larta ndërsa mesatarja aritmetikore është në të majtë krahasuar me medianen dhe modin. Këte e vërteton testi i asimetrisë që është me shenjen negative (hipokurtike). Nxënësit në bazë të rezultateve të arritura në këtë ndryshore motorike bazike paraqiten si grup homogjen që vërtetohet me anë të koeficientit të variacionit ($K_v = 9.89$). Edhe pse ekziston dallim i theksuara në mes rezultatit minimal dhe atij maksimal, testi i asimetrisë (Skewness) nuk tregojnë për asimetri të theksuar dhe konveksiteti i fituar (Kurtosis) tregon se kurba është me shenjen negative që do të thotë e sheshtë (platokurtike) dhe rezultatet kanë shmangie nga distribucioni normal.

Mesatarja aritmetikore e ndryshores, Qendrim varje në hekur (MQVAHE) (Tabela 2) është 29.38 sek. Rezultati minimal (14.77 sek) dhe ai maksimal (45.64) i testit Qendrim varje në hekur tregon se ekziston një dallim i theksuar në mes nxënësve në këtë test motorike bazik, si dhe një anim i lehtë i rezultateve ka rezultatet më të ulëta ndërsa mesatarja aritmetikore është në të djathtë krahasuar me medianen dhe modin. Këte e vërteton testi i asimetrisë që është me shenjen pozitive (epikurtike). Nxënësit në bazë të rezultateve të arritura në këtë ndryshore motorike bazike paraqiten si grup heterogjen që vërtetohet me anë të koeficientit të variacionit ($K_v = 32.93$). Edhe pse ekziston dallim i theksuara në mes rezultatit minimal dhe atij maksimal, testi i asimetrisë (Skewness) nuk tregojnë për asimetri të theksuar dhe konveksiteti i fituar (Kurtosis) tregon se kurba është me shenjen negative që do të thotë e sheshtë (platokurtik) dhe rezultatet nuk kanë shmangie nga distribucioni normal.

Mesatarja aritmetikore e ndryshores, Ekujliber „flamingo“ (MFLAMI) (Tabela 2) është 18.79 sek. Rezultati minimal (14.11 sek) dhe ai maksimal (20.56) i testit Ekujliber „flamingo“

tregon se ekziston një dallim i theksuar në mes nxënësve në këtë test motorike bazik, si dhe një anim i lehtë i rezultateve ka rezultatet më të larta ndërsa mesatarja aritmetikore është në të majtë krahasuar me medianen dhe modin. Këte e vërteton testi i asimetrisë që është me shenjen negative (hipokurtike). Nxënësit në bazë të rezultateve të arritura në këtë ndryshore motorike bazike paraqiten si grup homogjen që vërtetohet me anë të koeficientit të variacionit ($K_v = 11.11$). Ekziston dallim i theksuar në mes rezultatit minimal dhe atij maksimal sepse testi i asimetrisë (Skewness) tregonë për asimetri të theksuar dhe konveksiteti i fituar (Kurtosis) tregon se kurba është me shenjen negative që do të thotë e sheshtë (platokurtike) dhe rezultatet kanë shmangie nga distribucioni normal.

Mesatarja aritmetikore e ndryshores, Dinamometria e dorës (MDIDOR) (Tabela 2) është 60.16 kg. Rezultati minimal (39.00 kg) dhe ai maksimal (81.00) i testit Dinamometria e dorës tregon se ekziston një dallim i theksuar në mes nxënësve në këtë test motorike bazik, si dhe një anim i lehtë i rezultateve ka rezultatet më të larta ndërsa mesatarja aritmetikore është në të majtë krahasuar me medianen dhe modin. Këte e vërteton testi i asimetrisë që është me shenjen negative (hipokurtike). Nxënësit në bazë të rezultateve të arritura në këtë ndryshore motorike bazike paraqiten si grup mesatarisht homogjen që vërtetohet me anë të koeficientit të variacionit ($K_v = 15.90$). Edhe pse ekziston dallim i theksuar në mes rezultatit minimal dhe atij maksimal, testi i asimetrisë (Skewness) nuk tregonë për asimetri të theksuar dhe konveksiteti i fituar (Kurtosis) tregon se kurba është me shenjen negative që do të thotë e sheshtë (platokurtik) dhe rezultatet nuk kanë shmangie nga distribucioni normal.

Mesatarja aritmetikore e ndryshores, Vrapim 10×5 m (vajtje-ardhje) (MV10X5M) (Tabela 2) është 20.00 sek. Rezultati minimal (17.42 sek) dhe ai maksimal (22.42 sek) i testit Vrapim 10×5 m (vajtje-ardhje) tregon se ekziston një dallim i theksuar në mes nxënësve në këtë test motorike bazik, si dhe një anim i lehtë i rezultateve ka rezultatet më të ulëta ndërsa mesatarja aritmetikore është në të djathtë krahasuar me medianen dhe modin. Këte e vërteton testi i asimetrisë që është me shenjen pozitive (epikurtike). Nxënësit në bazë të rezultateve të arritura në këtë ndryshore motorike bazike paraqiten si grup homogjen që vërtetohet me anë të koeficientit të variacionit ($K_v = 7.56$). Edhe pse ekziston dallim i theksuar në mes rezultatit minimal dhe atij maksimal, testi i asimetrisë (Skewness) nuk tregonë për asimetri të theksuar dhe konveksiteti i fituar (Kurtosis) tregon se kurba është me shenjen negative që do të thotë e sheshtë (platokurtike) dhe rezultatet kanë shmangie nga distribucioni normal.

Mesatarja aritmetikore e ndryshores, Vrapim 20 m vajtje-ardhje (MV20MVA) (Tabela 2) është 8.76 sek. Rezultati minimal (7.08 sek) dhe ai maksimal (9.83 sek) i testit Vrapim 20 m vajtje-ardhje tregon se ekziston një dallim i theksuar në mes nxënësve në këtë test motorike bazik, si dhe një anim i lehtë i rezultateve ka rezultatet më të larta ndërsa mesatarja aritmetikore është në të majtë krahasuar me medianen dhe modin. Këte e vërteton testi i asimetrisë që është me shenjen negative (hipokurtike). Nxënësit në bazë të rezultateve të arritura në këtë ndryshore motorike bazike paraqiten si grup homogjen që vërtetohet me anë të koeficientit të variacionit ($Kv = 6.85$). Edhe pse ekziston dallim i theksuar në mes rezultatit minimal dhe atij maksimal, testi i asimetrisë (Skewness) nuk tregon për asimetri të theksuar dhe konveksiteti i fituar (Kurtosis) tregon se kurba është me shenjen negative që do të thotë e sheshtë (platokurtike) dhe rezultatet nuk kanë shpangje nga distribucioni normal.

6.2 MATRICA E INTERKORELACIONIT

6.2.1 Korelacioni ndërmjet ndryshoreve motorike bazike të nxënësit e moshës 15 vjeçare

Raportet ndërmjet veti të variablave antropometrike janë të paraqitura në tabelën 3. Shikuar në përgjithsi matricen e interkorelacionit e sidomos koeficientët e korelacionit brenda saj vërejm se ato janë mjaft homogjene dhe të grupuara sipas ngjajshmërisë së ekzekutimit të detyrave motorike. Me inspektimin e tabelës vërejm se koeficientët e korelacionit statistikisht të rëndësishëm në nivel $p < 0.05$ janë të shënuar me një ylli dhe koeficientët e korelacionit statistikisht të rëndësishëm në nivel $p < 0.01$ janë të shënuar me dy yje.

Tabela 3. Koeficientët e interkorelacionit të ndryshoreve motorike bazike

Ndryshoret	MKG JAT	MKL ART	MSH ULN	MFP ERT	MTA PDO	MQV AHE	MFL AMI	MDI DOR	MV10 X5M	MV20 MVA
MKGJAT	1	.852**	.773**	.712**	.114	.379**	-.266	.143	-.437**	-.353*
MKLART	.852**	1	.691**	.587**	.079	.320*	-.168	.003	-.347*	-.371**
MSHULN	.773**	.691**	1	.562**	.096	.385**	-.134	.074	-.321*	-.255
MFPERT	.712**	.587**	.562**	1	-.022	.399**	-.250	.089	-.149	-.124
MTAPDO	.114	.079	.096	-.022	1	-.166	-.109	-.237	-.007	-.078
MQVAHE	.379**	.320*	.385**	.399**	-.166	1	-.177	.195	-.224	-.115
MFLAMI	-.266	-.168	-.134	-.250	-.109	-.177	1	-.031	.018	-.064
MDIDOR	.143	.003	.074	.089	-.237	.195	-.031	1	-.105	-.030
MV10X5M	-.437**	-.347*	-.321*	-.149	-.007	-.224	.018	-.105	1	.877**
MV20MVA	-.353*	-.371**	-.255	-.124	-.078	-.115	-.064	-.030	.877**	1

Koeficientët e interkorelacionit të variablave motorike bazike dhe specifike janë të paraqitura në tabelën 3. Vërehet se koeficientët e korelacionit janë më të mëdhe ndërmjet variablave që kanë strukturë të njejtë të ekzekutimit dhe angazhim të grupeve të muskujve. Janë të grupuara variablat e forces eksplozive të ekstremiteteve të poshtme dhe ekstremiteteve të eperme.

6.2.2 Korelacioni ndërmjet ndryshoreve motorike bazike të nxënësit e moshës 16 vjeçare

Raportet ndërmjet veti të variablave antropometrike janë të paraqitura në tabelën 4. Shikuar në përgjithsi matricen e interkorelacionit e sidomos koeficientët e korelacionit brenda saj vërejm se ato janë mjaft homogjene dhe të grupuara sipas ngjajshmërisë së ekzekutimit të detyrave motorike. Me inspektimin e tabelës vërejm se koeficientët e korelacionit statistikisht të rëndësishëm në nivel $p < 0.05$ janë të shënuar me një ylli dhe koeficientët e korelacionit statistikisht të rëndësishëm në nivel $p < 0.01$ janë të shënuar me dy yje.

Tabela 4. Koeficientët e interkorelacionit të ndryshoreve motorike bazike

Ndryshoret	MKG JAT	MKL ART	MSH ULN	MFP ERT	MTA PDO	MQV AHE	MFL AMI	MDI DOR	MV10 X5M	MV20 MVA
MKGJAT	1	.869**	.651**	.717**	.106	.547**	.113	.104	-.671**	-.697**
MKLART	.869**	1	.559**	.601**	.188	.487**	.017	.072	-.614**	-.635**
MSHULN	.651**	.559**	1	.657**	.047	.399**	.023	.086	-.562**	-.566**
MFPERT	.717**	.601**	.657**	1	.012	.398**	.030	.125	-.600**	-.601**
MTAPDO	.106	.188	.047	.012	1	.128	-.130	.105	-.054	-.089
MQVAHE	.547**	.487**	.399**	.398**	.128	1	.011	.022	-.409**	-.484**
MFLAMI	.113	.017	.023	.030	-.130	.011	1	.076	.028	-.096
MDIDOR	.104	.072	.086	.125	.105	.022	.076	1	-.076	-.006
MV10X5M	-.671**	-.614**	-.562**	-.600**	-.054	-.409**	.028	-.076	1	.881**
MV20MVA	-.697**	-.635**	-.566**	-.601**	-.089	-.484**	-.096	-.006	.881**	1

Koeficientët e interkorelacionit të variablave motorike bazike dhe specifike janë të paraqitura në tabelën 4. Vërehet se koeficientët e korelacionit janë më të mëdhe ndërmjet variablave që kanë strukturë të njëjtë të ekzekutimit dhe angazhim të grupeve të muskujve. Janë të grupuara variablat e forces eksplozive të ekstremiteteve të poshtme, ekstremiteteve të eperme dhe ekstremiteteve të poshtme dhe ekstremiteteve të eperme.

6.3 ANALIZA E DALLIMEVE

6.3.1 Dallimi në mes nxënësve të moshës 15 vjeçare dhe nxënësve të moshës 16 vjeçare në mesataret aritmetikore te disa ndryshore motorike bazike

Nga tabela 13 vërejm se dallimi mes nxënësve të moshës 15 vjeçare dhe nxënësve të moshës 16 vjeçare në mesataret aritmetikore te disa ndryshore motorike bazike te mostra e nxënësve të moshës 15 vjeçare dhe se ai dallim në mes disa mesatareve aritmetikore është statistikisht i rëndësishëm në nivel $p < 0.05$.

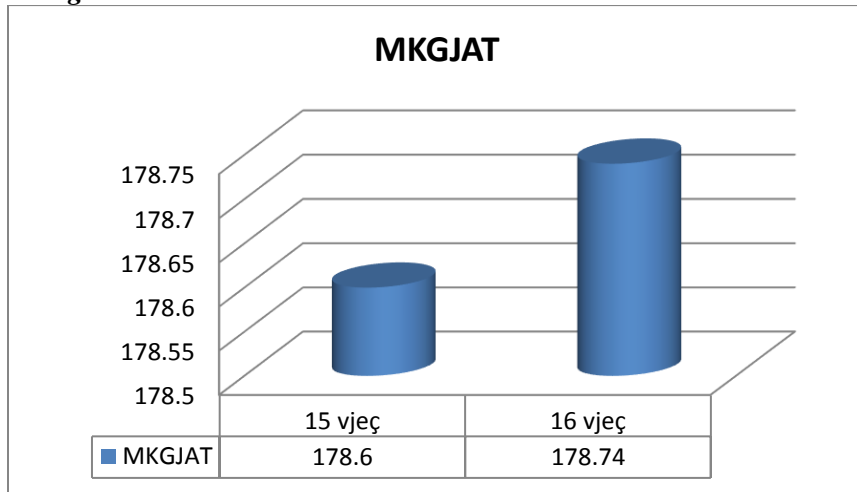
Tabela 13. Dallimi në mes nxënësve të moshës 15 vjeçare dhe nxënësve të moshës 16 vjeçare në mesataret aritmetikore te disa ndryshore motorike bazike.

		F	Sig.	t	df	Sig.	Mean Diff.	Std. Error.Diff
MKGJAT	Equal variances assumed	.309	.580	-.037	98	.970	-.140	3.772
	Equal variances not assumed			-.037	97.889	.970	-.140	3.772
MKLART	Equal variances assumed	2.588	.111	-1.762	98	.081	-1.780	1.010
	Equal variances not assumed			-1.762	95.471	.081	-1.780	1.010
MSHULN	Equal variances assumed	.002	.965	-2.447	98	.016	-5.540	2.263
	Equal variances not assumed			-2.447	97.996	.016	-5.540	2.263
MFPERT	Equal variances assumed	2.002	.160	.243	98	.808	.600	2.465
	Equal variances not assumed			.243	96.294	.808	.600	2.465
MTAPDO	Equal variances assumed	.567	.453	-4.099	98	.000	-2.960	.722
	Equal variances not assumed			-4.099	96.659	.000	-2.960	.722
MQVAHE	Equal variances assumed	.959	.330	-3.975	98	.000	-7.260	1.826
	Equal variances not assumed			-3.975	96.548	.000	-7.260	1.826
MFLAMI	Equal variances assumed	.013	.910	-.628	98	.531	-.258	.410
	Equal variances not assumed			-.628	97.884	.531	-.258	.410
MDIDOR	Equal variances assumed	1.833	.179	-4.868	98	.000	-8.920	1.832
	Equal variances not assumed			-4.868	97.214	.000	-8.920	1.832
MV10X5M	Equal variances assumed	.000	.990	-1.297	98	.198	-.399	.308
	Equal variances not assumed			-1.297	97.871	.198	-.399	.308
MV20MVA	Equal variances assumed	.371	.544	-2.852	98	.005	-.352	.123
	Equal variances not assumed			-2.852	97.668	.005	-.352	.123

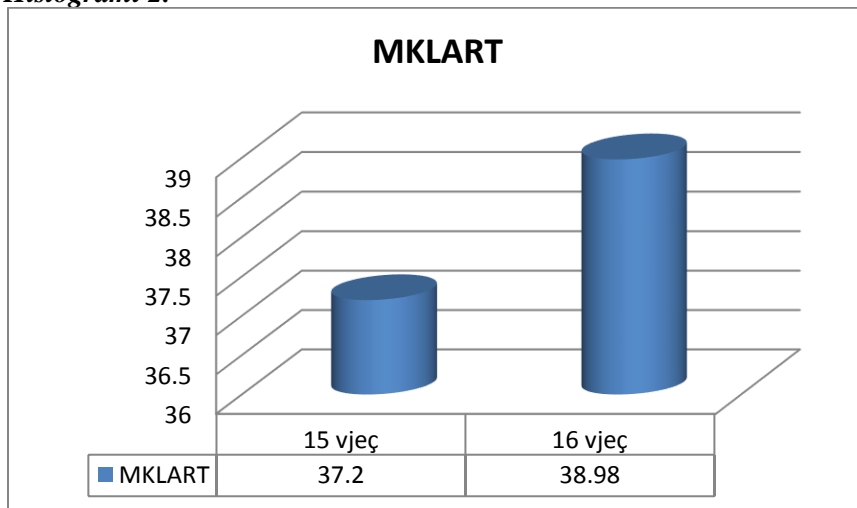
Në ndryshoren Kercim se gjati nga vendi (MKGJVE) nuk vërehet një dallim i rëndësishëm statistikor në mes nxënësve të moshës 15 vjeçare dhe nxënësve të moshës 16 vjeçare në mesataren aritmetikore sepse diferenca në mesataren aritmetikore në këtë ndryshore është Mean Difference = -0,14; $t = -0,37$; Sig. = 0,97. (Tabela 13, Histogrami 1).

Histogrami 1.

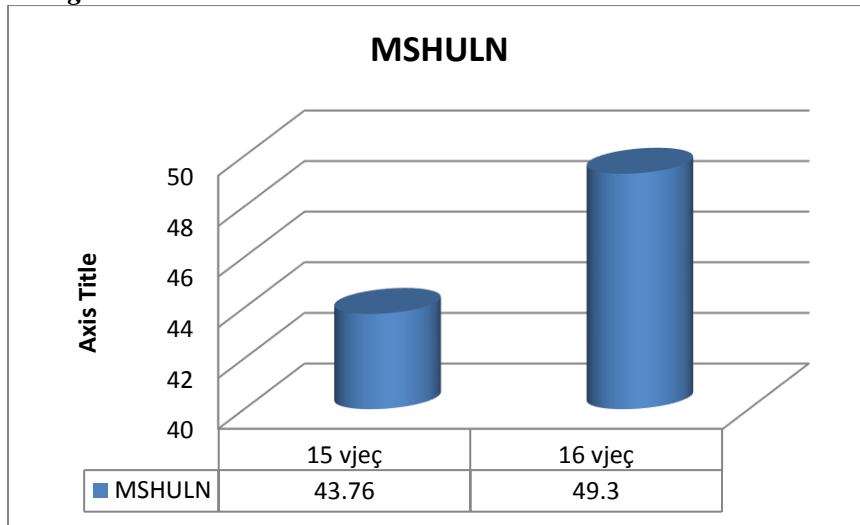
Në ndryshoren Kercim se larti nga vendi (MKLART) nuk vërehet një dallim i rëndësishëm statistikor në mes nxënësve të moshës 15 vjeçare dhe nxënësve të moshës 16 vjeçare në mesataren aritmetikore sepse diferenca në mesataren aritmetikore në këtë ndryshore është Mean Difference = -1,78; $t = -1,76$; Sig. = 0,81. (Tabela 13, Histogrami 2).

Histogrami 2.

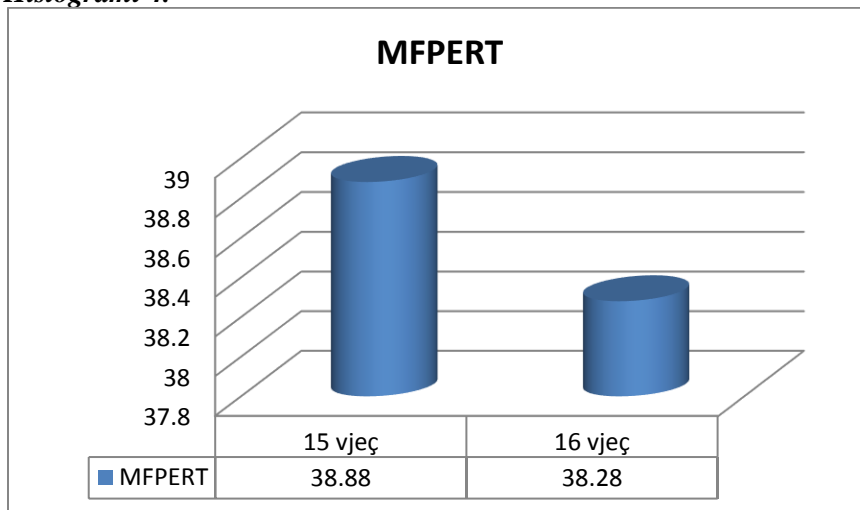
Në ndryshoren Shtrirje- ulje ne ndej (MSHULN) vërehet një dallim i rëndësishëm statistikor në mes nxënësve të moshës 15 vjeçare dhe nxënësve të moshës 16 vjeçare në mesataren aritmetikore sepse diferenca në mesataren aritmetikore në këtë ndryshore është Mean Difference =-5, 54; $t = -2,44$; Sig. = 0,016. (Tabela 13,Histogarami 3).

Histogami 3.

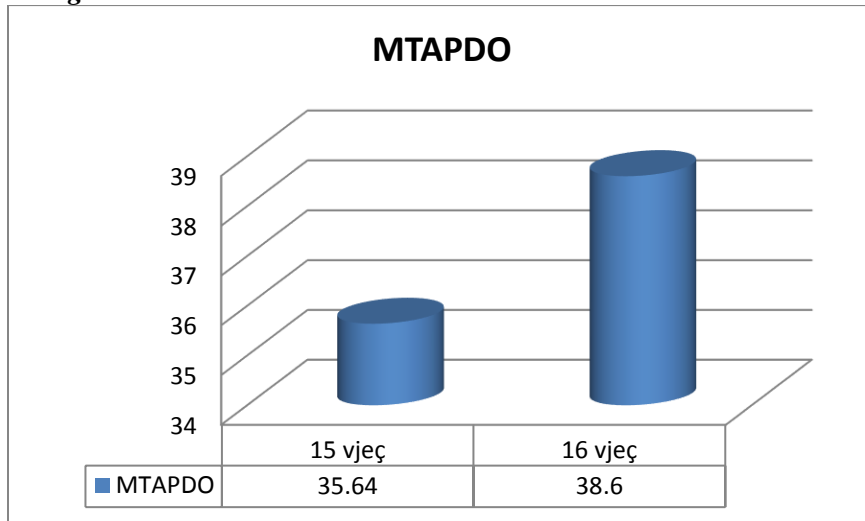
Në ndryshoren Fleksibilitet për kulje trupit (MFPERT) nuk vërehet një dallim i rëndësishëm statistikor në mes nxënësve të moshës 15 vjeçare dhe nxënësve të moshës 16 vjeçare në mesataren aritmetikore sepse diferenca në mesataren aritmetikore në këtë ndryshore është Mean Difference =-0, 60; $t = -0,24$; Sig. = 0,80. (Tabela 13, Histogarami 4).

Histogami 4.

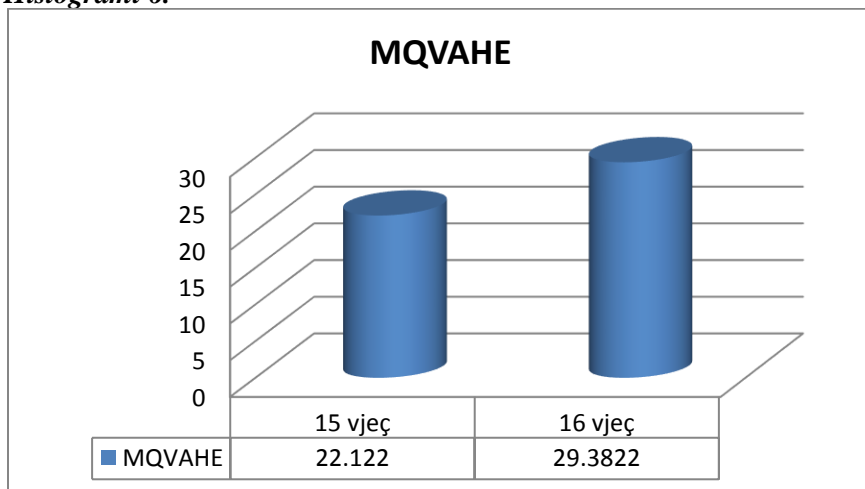
Në ndryshoren Taping me dore (MTAPDO) nuk vërehet një dallim i rëndësishëm statistikor në mes nxënësve të moshës 15 vjeçare dhe nxënësve të moshës 16 vjeçare në mesataren aritmetikore sepse diferenca në mesataren aritmetikore në këtë ndryshore është Mean Difference = -2,96; $t = -4,09$; Sig. = 0,97. (Tabela 13, Histogrami 5).

Histogrami 5.

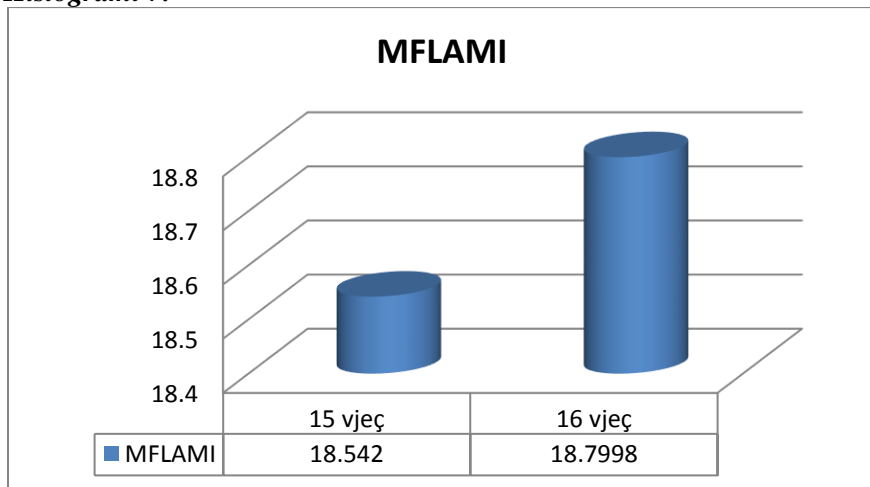
Në ndryshoren Qendrim varje në hekur (MQVAHE) vërehet një dallim i rëndësishëm statistikor në mes nxënësve të moshës 15 vjeçare dhe nxënësve të moshës 16 vjeçare në mesataren aritmetikore sepse diferenca në mesataren aritmetikore në këtë ndryshore është Mean Difference = -7,26; $t = -5,97$; Sig. = 0,00. (Tabela 13, Histogrami 6)

Histogrami 6.

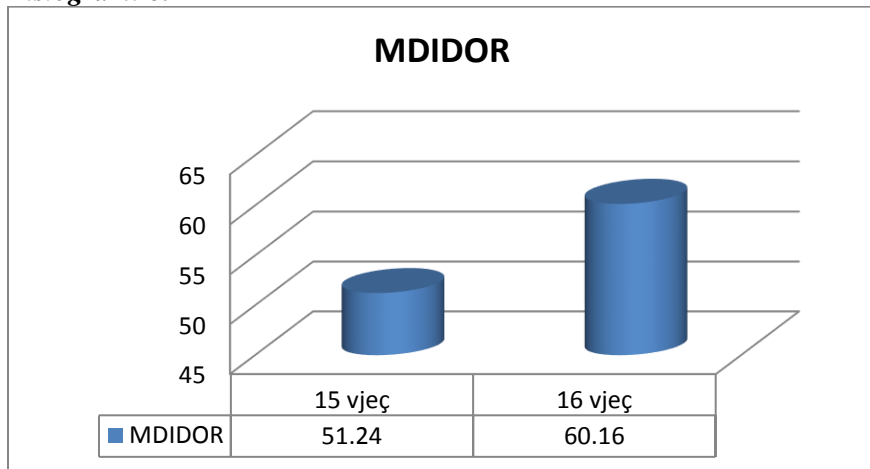
Në ndryshoren Ekujliber „flamingo“ (MFLAMI) nuk vërehet një dallim i rëndësishëm statistikor në mes nxënësve të moshës 15 vjeçare dhe nxënësve të moshës 16 vjeçare në mesataren aritmetikore sepse diferenca në mesataren aritmetikore në këtë ndryshore është Mean Difference = -0,258; $t = -0,62$; Sig. = 0,53. (Tabela 13, Histogramami 7)

Histogramami 7.

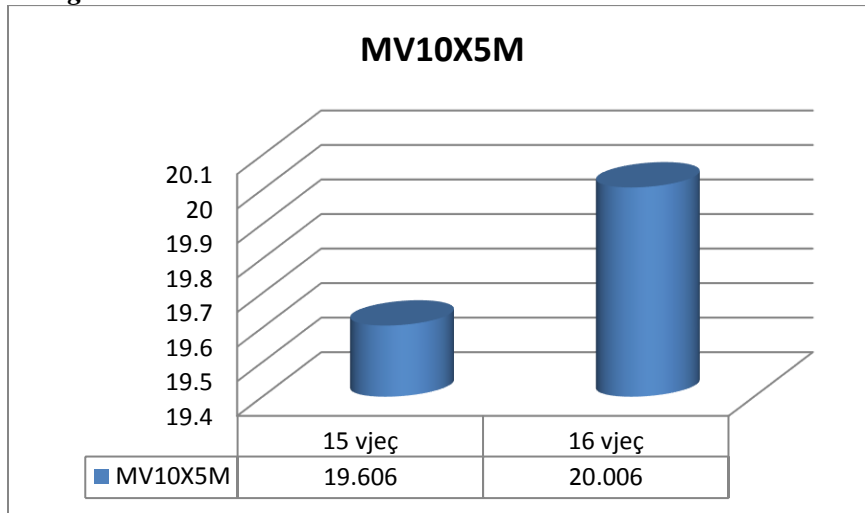
Në ndryshoren Dinamometria e dorës (MDIDOR) vërehet një dallim i rëndësishëm statistikor në mes nxënësve të moshës 15 vjeçare dhe nxënësve të moshës 16 vjeçare në mesataren aritmetikore sepse diferenca në mesataren aritmetikore në këtë ndryshore është Mean Difference = -8,92; $t = -4,86$; Sig. = 0,00. (Tabela 13, Histogramami 8).

Histogramami 8.

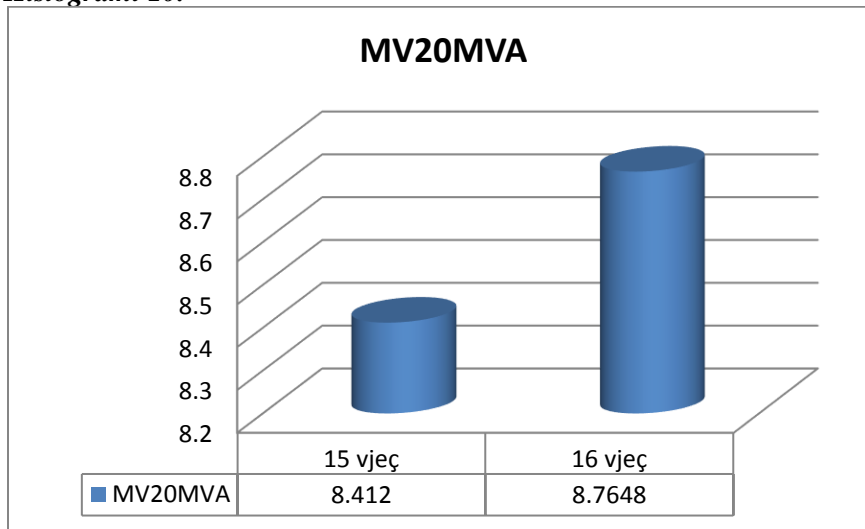
Në ndryshoren Vrapim 10×5 m (vajtje-ardhje) (MV10×5m) nuk vërehet një dallim i rëndësishëm statistikor në mes nxënësve të moshës 15 vjeçare dhe nxënësve të moshës 16 vjeçare në mesataren aritmetikore sepse diferenca në mesataren aritmetikore në këtë ndryshore është Mean Difference = -0,39; $t = -1,29$; Sig. = 0,19. (Tabela 13, Histogramami 9).

Histogramami 9.

Në ndryshoren Vrapim 20 m vajtje-ardhje (MV20mVA) vërehet një dallim i rëndësishëm statistikor në mes nxënësve të moshës 15 vjeçare dhe nxënësve të moshës 16 vjeçare në mesataren aritmetikore sepse diferenca në këtë ndryshore është Mean Difference = -0,35; $t = -2,85$; Sig. = 0,005. (Tabela 13, Histogramami 10).

Histogramami 10.

6.4. VËRTETIMI I HIPOTEZAVE

Pas përpunimit, interpretimit dhe analizës së rezultateve të këtij hulumtimi mund të konstatojmë se në mënyrë të plotë janë realizuar objektivat e parashtruara që në fillim të punimit. Vërtetimi i hipotezave të parashtruara është me sa vijon:

H 1: Hipoteza e parë ku thuhet se “do të fitohen lidhshmëri të rëndësishme statistikore në mes variablave levizore-motorikenë këtë hapësirë të antropologjisë” është realizuar pjesërisht.

H3: Do të fitohen një dallim i rëndësishëm statistikor në mes nxënësve të moshës 15 vjeçe dhe nxënësve të moshës 16 vjeçe të gjinis mashkullore në të gjitha variablat levizore-motorike të aplikuar në këtë punim është realizuar pjesërisht sepse dallime të rëndësishme statistikore janë fituar te pesë ndryshore motorike bazike nga gjithsejt dhjet ndryshore motorike të aplikuar.

7. PËRFUNDIMI

Sipas shumë autorëve, aftësitë motorike janë ato forma të aktivitetit motorik që shfaqen në strukturat lëvizëse që mund të përshkruhen nga i njëjti sistem parametrik, e cila mund të matet me të njëjtin grup masash dhe në të cilën ndodhin proceset analoge fiziologjike, biologjike dhe psikike, respektivisht mekanizmat. Aftësitë motorike janë ato aftësi të një personi që marrin pjesë në zgjidhjen e detyrave motorike dhe kushtëzojnë lëvizje të suksesshme, pavarësisht nëse ato janë fituar me trajnim apo jo. Ende ka shumë paqartësi në lidhje me përcaktimin e strukturës së aftësive motorike, dhe hulumtimet e deritanishme kanë treguar se problemi i strukturës së tyre sapo ka filluar të zgjidhet. Gjithnjë e më shumë vërehet se aftësitë motorike manifestohen në mënyrë shumë komplekse dhe detyra të ndryshme. Me qasje faktoriale në hulumtime e kësaj hapësire antropologjike, me kalimin e kohës, gjithnjë e më shumë informacion janë grumbulluar që konfirmojn se ka më shumë faktorë të forcës, shpejtësisë, koordinimi dhe të tjerët, të cilat çuan në pyetje në lidhje me strukturën e aftësive motorike, dmth pyetjet se sa aftësi motorike ekzistojnë objektivisht dhe cilat janë marrëdhëniet e tyre të ndërsjella. Bazuar në hulumtimet që kishin një karakter taksonom ose fenomenologjike, hapësiren motorike (faktorët e rendit të parë) i kanë definuar faktorët e tipit aksional (forca, shpejtësia, fleksibilitet, ekuilibër, koordinim dhe preciziteti) dhe tip topologjik (forca e krahut dhe e kraharorit), forca e këmbës, forca e trupit, fleksibiliteti i trupit, fleksibiliteti i nyjeve të kërdhokullave, fleksibiliteti belit, koordinim i këmbëve, koordinim i krahëve dhe kështu me radhë). Shpesh shfaqen dy dimensione të reja nga hulumtimi i fundit i hapësirës motorike nga aspekti i fitnesit, dhe ato janë: relaksimi dhe aftësitë vizuale.

Qëllimi kryesor i punimit ka qenë të vërtetohet niveli i zhvëllimit të disa aftësive lëvizore apo dimensioneve lëvizore - motorikete nxënësit e moshës 15 dhe 16 vjeç dhe të vërtetohet dallimi në mes këtyre dy moshave në dimensionet lëvizore- motorike të aplikuara te nxënësit e kësaj moshe. Duke u mbështetur në një numër të konsiderua hulumtimesh të karakterit të ngjashëm dhe duke u mbështetur në qëllimin e punimit janë parashtruar tri hipoteza. Për realizimin e qëllimit të këtij punimi në mostër janë përfshir 50 nxënës të moshës 15 vjeçe dhe 50 nxënës të moshës 16 vjeçe të gjinis mashkullore (nxënës të klasës së 10 dhe 11 të shkollës së mesme Gjimnazi “Ulpiana Lipjan”). Gjithsej në hulumtim janë përfshir 100 nxënës të moshës 15 dhe 16 vjeçe. Me rastin e testimit është marr parasysh që nxënësit të jenë në gjendje të mirë shëndetësore. Të gjitha testimet janë organizuar gjatë orëve të rregullta të edukatës fizike në hapësirat e shkollës përkatëse.

Për testimin e variablove motorike janë shfrytëzuar procedurat standarde për testet e tilla. Për realizimin e qëllimit të parashtruar si dhe për përmbledhjen logjike të problematikës së parashtruar janë shfrytëzuar 10 variabla lëvizore-motorike.

Rezultatet e fituara pas përpunimit tregojn se aplikimi i proceduarave statistikore për përpunimin e rezultateve kanë qenë komform qëllimit të parashtruar dhe kanë mundësuar realizimin e qëllimit të parashtruar.

Rezultatet e fituara tregojn se:

- Të gjitha testet motorike të aplikuara nuk kanë pasur asimetri të theksuar, që do të thot se kanë qenë të përshtatshme për aplikim për nxënësit e moshës 15 vjeçare. Te të gjitha ndryshoret e aplikuara kurba e shpërndarjeve të rezultateve ka pasur formen e shesht (platokurtike) dhe pesë ndryshore kanë pasur shmangie nga distribucioni normal. Nga dhjetë testet motorike bazike e aplikuara, në pesë teste motorike bazike nxënësit kanë qenë homogjen, në tri teste motorike bazike kanë qenë mesatarist homogjen dhe në një test motorik bazik kanë qenë heterogjen.
- Të gjitha testet motorike të aplikuara nuk kanë pasur asimetri të theksuar (përpos një testi), që do të thot se kanë qenë të përshtatshme për aplikim për nxënësit e moshës 15 vjeçare. Te të gjitha ndryshoret e aplikuara (përpos një testi), kurba e shpërndarjeve të rezultateve ka pasur formen e shesht (platokurtike) dhe pesë ndryshore kanë pasur shmangie nga distribucioni normal. Nga dhjetë testet motorike bazike e aplikuara, në gjashtë teste motorike bazike nxënësit kanë qenë homogjen, në dy teste motorike bazike kanë qenë mesatarist homogjen dhe në dy test motorik bazik kanë qenë heterogjen.
- Testet motorike bazike sa i përket koeficientëve të korelacionit janë grupuar ndërmjet veti sipas ngjajshmërisë në strukturën lëvizore.
- Nxënësit e moshës 15 vjeçare dhe të moshës 16 vjeçare dallohen në mse veti (nxënësit e moshës 16 vjeçare) kanë pasur rezultate më të mira në testet motorike Shtirrije- ulje ne ndej (MSHULN), Taping me dore (MTAPDO), Qendrim varje në hekur (MQVAHE), Dinamometria e dores (MDIDOR) ndërsa në testin motorik bazik Vrapim 20 m vajtje-ardhje (MV20mVA) nxënësit e moshës 15 vjeçare kanë arritur rezultate më të mira.

8. VLERA TEORIKE DHE PRAKTIKE E PUNIMIT

Vlera e punimit qëndron në mundësin e aplikimit të njohurive të fituara në procesin e orës se edukatës fizike në shkolle dhe të orientimit të talenteve të rinj në Sport.

Gjithashtu ky punim jep edhe një ndihmesë dhe informata të vlefshme në vazhdimin e përpjekjeve të shumta për gjetjen e modaliteteve sa më efektive të tretmanëve kineziologjike, si dhe të njohjes sa më të mirë të madhësisë së ndikimit të faktorëve të ndryshëm në ngritje dhe formimin e basketbollistëve sa më cilësor.

Të gjithë këto janë të rëndësishme sidomos kur kemi të bëjmë me mosha të reja të sportistëve dhe duke e marrë parasysh nivelin gjithnjë në ngritje të sportit në trevën kosovare.

9. LITERATURA

1. Aaltonen, S., Letvala, A., Rose, R.J., Pulkkinen, L., Kujala, U.M., Jaakko, K., Silventoinen, K., (2015). Motor development and physical activity: a longitudinal discordant twin-pair study, *Med Sci Sports Exerc.*, 47, (10), 2111-2118.
2. Bala, G., Sabo E., Popović, B. (2005). Relationship between motor abilities and school readiness in preschool children. *Kinesiologia Slovenica*, 11, (1), 5-12.
3. Berk, L., (2008). *Psihologija cjeloživotnog obrazovanja*, 3. izdanje, Naklada slap, Jastrebarsko
4. Dodig, M., (1998). *Razvoj tjelesnih sposobnosti čovječjeg organizma*, Sveučilište u Rijeci, Rijeka.
5. Finn, K., Johannsen, N., Specker, B., (2002). Factors associated with physical activity in preschool children. *J Pediatr*, 140, 81-85.
6. Jukić, I. (1998). Utjecaj programiranog treninga na promjene funkcionalnih sposobnosti mladih košarkaša. *Kineziologija* 30. Zagreb.
7. Katić, R., Bala, G., Barović, Z., (2012). Gender Differentiations of Cognitive-Motor Functioning in Prepubertal and Pubertal Children. *Coll. Antropol*, 36, (2), 563-572
8. Kondrić, M., Mišigoj-Duraković, M., Metikoš, D., (2005). A contribution to understanding relations between morphological and motor characteristics in 7 and 9 year boys, <https://pdfs.semanticscholar.org/46fb/ca58d8529bcf459c3a8f50085e8f8ac42464.pdf>, pribavljeno 15.10.2017.
9. Markola, L (1996). Disa dukuri të parametrave fizik të femrave nëpërmjet testit “EUROFIT”, Tiranë. *Studime sportive*, nr.1.
10. Malacko, J., (2007). Relacije između varijabli voluminoznosti tijela i motoričkih sposobnosti kod djevojčica osnovne škole, *Acta Kinesiologica* 1, (2), 76-80.
11. Malin, R.M., Bouchard, C. i Bar-Or, O. (2004). Growth, Maturation and Physical Activity. *Human Kinetics*, 2nd ed. Champaign, IL.
12. Mišigoj-Duraković, M., (2008). *Kinantropologija-biološki aspekti tjelesnog vježbanja*, Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb.
13. Nourbakhsh, P., (2006). Perceptual-motor abilities and their relationship with academic performance of fifth grade pupils in comparison with Oseretsky scale. *Kinesiology*, 36, (1), 40-48.
14. Rushiti, H. (1997). ”Ndryshimet në relacionin e zhvillimit të disa aftësive motorike të nxënësve në kushte të ndryshme të punës “*Acta kineziologica*, Prishtinë.
15. Rushiti, H. (2014). *Testimet dhe përshkrimi i ushtrimit fizik*. Skripta, studimet master. Prishtinë: Fakulteti i Edukimit Fizik dhe i Sportit.

16. Rushiti, H. (1999). Struktura faktoriale e dimensioneve morfologjike dhe relacioni i tyre me disa aftësi lëvizore tek të rinjtë e moshës 13-14 vjeç. Punim magjistrature. Prishtinë: Fakulteti i Edukimit Fizik dhe i Sportit.
17. Sallis, J.F., McKeznzie T.L., Kolody, B., Lewis, M., Marshall, S., Rosengard, P., (1999). Effects of Health-Related Physical Education on Academic Achievement: Project SPARK. *Physical Education, Recreation and Dance*, 70, (2), 127-134.
18. 13.Son, S.H.C., Meisels, S.J., (2006). The relationship of Young Children's Motor Skills to Later School Achievement. *Merrill-Palmer quarterly*, 52, (4), 755-778.
19. Sylejmani, V., Ademi, S. (2016). Zhvillimi i disa karakteristikave morfologjike dhe aftësive lëvizore te të rinjtë e moshës 12 vjeç. Punim diplome master. Prishtinë: Fakulteti i Edukimit Fizik dhe i Sportit.
20. Taras, H.L., (2005). Physical Activity and Student Performance at School, *Journal of school health*, 75, (6), 214-218.
21. 15.Vasta, R., Haith, M.M., Miller, S.A., (2005). Dječja psihologija, 3. izdanje, Naklada slap, Jastrebarsko

NIVELI I ZHVILLIMIT TË DISA PARAMETRAVE LËVIZOR MOTORIK TE NXËNËSIT E MOSHËS 15 DHE 16 VJEÇ

Abstrakt

Aftësitë motorike bazike nga fusha e antropologjisë janë ndër faktorët më të rëndësishëm në arritjen e rezultateve në çdo aktivitet sportiv.

Qëllimi kryesor i punimit ka qenë të vërtetohet niveli i zhvillimit të disa aftësive lëvizore apo dimensioneve lëvizore - motorike të nxënësit e moshës 15 dhe 16 vjeç dhe të vërtetohet dallimi në mes këtyre dy moshave në dimensionet lëvizore- motorike të aplikuara te nxënësit e kësaj moshe. Duke u mbështetur në një numër të konsiderua hulumtimesh të karakterit të ngjashëm dhe duke u mbështetur në qëllimin e punimit janë parashtruar tri hipoteza. Për realizimin e qëllimit të këtij punimi në mostër janë përfshirë 50 nxënës të moshës 15 vjeçe dhe 50 nxënës të moshës 16 vjeçe të gjinis mashkullore (nxënës të klasës së 10 dhe 11 të shkollës së mesme Gjimnazi “Ulpiana Lipjan”). Gjithsej në hulumtim janë përfshirë 100 nxënës të moshës 15 dhe 16 vjeçe. Me rastin e testimit është marrë parasysh që nxënësit të jenë në gjendje të mirë shëndetësore. Rezultatet e fituara pas përpunimit tregojnë se aplikimi i procedurave statistikore për përpunimin e rezultateve kanë qenë komform qëllimit të parashtruar dhe kanë mundur realizimin e qëllimit të parashtruar. Rezultatet e fituara tregojnë se: Testet motorike bazike sa i përket koeficientëve të korelacionit janë grupuar ndërmjet veti sipas ngjajshmërisë në strukturën lëvizore. Nxënësit e moshës 15 vjeçare dhe të moshës 16 vjeçare dallohen në mënyrë të mirë (nxënësit e moshës 16 vjeçare) kanë pasur rezultate më të mira në testet motorike Shtirrije- ulje në ndej (MSHULN), Taping me dorë (MTAPDO), Qendrim varje në hekur (MQVAHE), Dinamometria e dorës (MDIDOR) ndërsa në testin motorik bazik Vrapim 20 m vajtje-ardhje (MV20mVA) nxënësit e moshës 15 vjeçare kanë arritur rezultate më të mira.

Fjalët kyçe: aftësitë motorike bazike, nxënësit, analiza faktoriale, t-testi

LEVEL OF DEVELOPMENT OF SOME MOTOR MOTOR PARAMETERS FOR STUDENTS AGE 15 AND 16 YEARS OLD

Abstract

Basic motor skills in the field of anthropology are among the most important factors in achieving results in any sporting activity.

The main purpose of this paper was to determine the level of development of some motor skills or motor dimensions - motor students pupils aged 15 and 16 years and to determine the difference between these two ages in motor - motor dimensions applied to students of this age. Based on a considerable number of research of a similar nature and based on the purpose of the paper, three hypotheses have been put forward. For the realization of the purpose of this work in the sample are included 50 students aged 15 years and 50 students aged 16 years male (students of 10th and 11th grade of the high school Gymnasium "Ulpiana Lipjan"). A total of 100 students aged 15 and 16 were included in the research. In the case of testing, it is taken into account that the students are in good health. The results obtained after processing show that the application of statistical procedures for the processing of results have been in accordance with the set goal and have enabled the realization of the set goal. The results obtained show that: The basic motor tests in terms of correlation coefficients are grouped among themselves according to the similarity in the moving structure. 15-year-old and 16-year-old students differ in their characteristics (16-year-old students) have had better results in the motor tests Stretch-sit (MSHULN), Hand tapping (MTAPDO), Iron hanging posture (MQVAHE), Hand Dynamometry (MDIDOR) while in the basic motor test Running 20 m round trip (MV20mVA) students aged 15 years have achieved better results.

Keywords: basic motor skills, students, factor analysis, t-test